

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică**Apare în fiecare Duminecă.****Telefon Nr. 146.****Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.****INSERTATE:**

să primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

A murit Vlaicu!

Da, Vlaicu al nostru, al tuturor Românilor, vulturul mândru al Ardealului, nu mai este...

A murit ca un erou pe câmpul de luptă al aerului, pe care și-l subjugase cu mașina iscodită de mintea lui strălucitoare.

Abia au trecut doi ani, decând o veste mare, de mulți necrezută, se răspândi peste tot locul, unde muncește un Român. Eră vestea, că fiul unui țaran vrednic din Binținț de lângă Orăștie a iscodit o mașină minunată, un aeroplan, cu ajutorul căruia plutia pe înălțimile ametoare ale văzduhului cum plutește vulturul din Carpații românești.

Mașina a lucrat-o în arsenalul armatei române din București. Glasuri ademenitoare căutau să-l atragă în altă parte, pentru că cu rodul minții lui să se poată lăuda un neam sterp pe terenul oricărei munci culturale. N'au izbutit aceste glasuri, pentru că Vlaicu, vulturul mândru simția ca orice Român, că soarele neamului românesc răsare la București, și că acolo trebuie să-și înfăptuească paserea măeasă.

S'a dus la București, și acolo și-a făcut, drept mulțumită pentru ceice l-au ajutat, întâiul sbor.

Dar noi voiam să-l vedem la noi! Și a venit. În fața a zeci de mii de Români și-a făcut sborul în 1911 pe Câmpia sfântă a Libertății de lângă Blaj, unde sufletul românesc sburase încodată în 1848 spre speranța libertății...

Au urmat apoi alte sboruri în multe părți ale pământului nostru românesc, s'a dus și la Viena, unde între aviatorii străini, germani, francezi, englezi și de alte neamuri și-a dovedit întâietatea recunoscută de străini.

Căruia dintre ceice l-au văzut sburând, dintre ceice au cetit sau auzit despre sborurile lui nu-i săltă inima de mândrie națională? Cine nu se minună de sborurile lui repezi, de înălțimea lor, de întorsăturile lui, pe cari nu îndrăzniă să le facă nici un alt aviator?

Și tocmai când nu numai el, îndrăznețul, căruia căile văzduhului i se păreau tot așa de ușor de străbătut ca și drumul țării, — când noi toți aveam aceeași părere, nemiloasa soarte a atâtor aviatori îl ajunge și el cade cu aripile frânte pe pământul, de care se îndepărtase. Cu câteva zile numai mai înainte, în Germania cade în mare un aeroplan militar și douăsprezece persoane, ofițeri și soldați, le înghit valurile mării, ca să nu le mai dea vii. Erau oameni, cari nu-și iscodiseră ei mașina, ci la poruncă se suiseră pe ea, ca să se deprindă. Dar jalea produsă de aceasta întâmplare la poporul german nu se poate asemăna cu jalea neamului nostru. Căci Vlaicu a fost iscoditor de aeroplan, Vlaicu a dus pe aripile paserii lui vestea neamului nostru pe toată suprafața pământului. Vlaicu a răsărit din țărâniea noastră dovedind în mod strălucit, că din țaranul român, asuprit de greutățile vieții lui pline de muncă, asuprit de dușmanul de veacuri, care caută să-i oprească înălțarea, răsar vulturi ai minții, cari fac mândria oricărui neam.

Pe mormântul rece al celui a fost alesul neamului nostru, vărsăm toți Români lacrimi ferbinți. Jalea, care a cuprins întreg neamul românesc, să domolească cât de cât și durerea nemăsurată a bătrânilor lui părinți, a fratelui și surorii iubite. Aceștia, cari au văzut arătările minții lui iscoditoare, să nu uite, că precum creștinismul și-a avut mucenicii săi, așa și știința, înaintarea omenirii își are mucenicii lor. Precum în cărțile sfinte ale bisericii noastre, numele lor se pomenește cu laude, așa se va pomeni numele lui Aurel Vlaicu, fiu de țaran român, cu laude nu numai în cartea istoriei noastre culturale, ci și în cartea istoriei întreg neamului omenesc.

Despre nenorocirea întâmplată Sâmbătă la ora 5 și jumătate după-ameazi (după ciasul din Ardeal ora 4 și jum.) avem următoarele amănunte:

Vlaicu plecase în aeroplan dela București spre Predeal cu gândul să treacă

munții în sbor. Pe la ora patru și jumătate eră deasupra orașului Ploiești și locuitorii de-acolo au avut prilejul să-i admire întorsăturile îndrăznețe făcute la o înălțime nu prea mare, de unde salută pe ceice îl priviau. Părăsind orașul, a plecat înspre munți, pe cari voia să-i treacă. Din cercetările făcute se vede, că îndepărtându-se de Ploiești a observat o stricăciune la motor și a voit să aterizeze (să se lase jos) în apropiere de comuna Băicoiu. Primarul din Băicoiu și dl Petrecu, avocat din Ploiești, au văzut aeroplanul și pe Vlaicu de-asupra unei grădini de pruni. Se vede, că ferindu-se de-a ateriza a mai încercat odată să se ridice. Încercarea aceasta i-a pricinuit sfârșitul, căci în apropiere de comuna Bănești (lângă Câmpina) aeroplanul s'a rostogolit dela o înălțime de vre-o treizeci de metri îngropând sub dărămurile lui pe aviator. Alții spun, că Vlaicu trebuie să fi sărit mai înainte din aeroplan. În cădere, nenorocitul și-a rupt coastele și și-a sfărâmat capul. Fața i-a rămas curată, așa că ceice l-au văzut întâu credeau că doarme. Dormia somnul de veci...

Au sosit numai decât autoritățile, cari au constatat moartea și au sigilat și banii, ce-i avea la el (un libel dela Cassa de depuneri în suma de 14 mii de lei și 605 lei în bani gata). Trupul lui Vlaicu a fost dus la Ploiești.

Cei dintâi sosiți pe locul nenorocirii au fost domni din Ploiești, veniți în automobile. Ei credeau, că-l vor mai afla în viață. Toți plângeau, căci Vlaicu nu eră numai iubit pentru însușirile lui ca om, ci eră socotit întâiul aviator al României și al neamului nostru. Pe la 11 noaptea au sosit mai toți ofițerii aviatori din București, ca să vadă pe fostul lor tovarăș.

Până când scriem aceste rânduri, nu știm ce hotărâre se va lua cu privire la înmormântarea lui Vlaicu. Dl Luca Elefterescu, prefectul (comitele) județului Prahova, a spus, că întâiul nostru aviator va fi înmormântat pe cheltueala statului român cu mare paradă națională.

Cum sa întâmplat moartea?

— Noui amănunte. —

Vlaicu plecase Sâmbătă de dimineață, cu aeroplanul său, în scop de a face un sbor spre Ardeal.

Intre Ploiești și Câmpina aparatul s'a prăvălit din văzduh, strivind sub greutatea sfărâmurilor sale pe îndrăznețul aviator.

Catastrofa s'a întâmplat în apropiere de comuna Bănești.

Vestea acestei nenorociri a produs o impresie din cele mai dureroase pretutindenea, deoarece Vlaicu nu numai că era iubit de toată lumea, dar încă trecea drept o glorie a neamului pe terenul aviației.

De sigur că nefericitul aviator a fost victima curajului său neîntrecut care îl împingea uneori până la cele mai îndrăznețe încercări.

Moartea lui Vlaicu lasă un mare gol în rândurile aviatorilor din lumea întreagă.

Un corespondent din Câmpina scrie: Am fost la fața locului și am văzut aeroplanul și cadavrul lui Aurel Vlaicu, care se afla lângă satul Bănești, la o distanță de 20 chilometri dela Ploiești, pe câmp, lângă marginea șoselei. Mașina este complet sfărâmată.

Vlaicu are fracturată baza craniului, care i-a provocat moartea, iar picioarele i-au fost zdrobite de motor.

Din cercetări rezultă că pe la orele 5 și jumătate pe când aparatul venea în sbor dinspre Ploiești, s'a observat că mașina s'a coborât în jos, apoi s'a ridicat puțin și cu o viteză vertiginoasă a căzut la pământ. Aparatul isbindu-se de pământ s'a sfărâmat, iar Vlaicu a murit pe loc.

Fața nefericitului aviator nu este desfigurată. Pare că doarme.

Când l'am văzut, sângele îi curgea încă din creștetul capului unde are o rană adâncă.

Accidentul se crede că a provenit din cauza defectuozității motorului.

La fața locului primul a sosit dl C. Petrescu, polițaiul din Câmpina; a sosit apoi un jandarm pe care dl Petrescu l-a trimis să anunțe autoritățile superioare.

A sosit în urmă dl Luca Elefterescu, prefectul județului și procurorul Notara, precum și dl administrator al plășei.

Cadavrul lui Vlaicu a fost ridicat de ambulanța soc. „Steaua Română“, din ordinul dlui procuror, și transportat la morga acestei societăți.

După moartea locotenentului Caranda, scris a fost ca Românii să plătească civilizației un alt tribut dureros: moartea lui Vlaicu.

Născut în comuna Bîntînți din Ardeal, Vlaicu, încă de tânăr, pe când prea puțini se ocupau în Europa cu știința aviației, și-a imaginat un aparat de sburat. Având cunoștințe bune de inginerie, Vlaicu a plecat în Germania unde și le-a desăvârșit, punându-le apoi în serviciul realizării idealului său.

Cu toate că a avut de luptat cu multe greutăți, cu neîncrederea celor mari și cu invidia semenilor săi, nu s'a descurajat o clipă și și-a urmărit cu tenacitate visul pentru izbândirea căruia a și murit, în momentul când era să aibă și consacrarea glorioasă a străinătății. Se știe că Vlaicu trata cu o societate din Londra vânzarea invenției sale.

Sosit în țară, Vlaicu reușește să-și construiască aparatul la Arsenalul Armatei și devine, formându-se fără a lua lecțiuni de la cineva, un excelent pilot. Sborurile lui din ultimul timp, vor rămâne celebre. Cu o surprinzătoare nepăsare execută virajuri cari încremeneau pe cei mai iscusiți piloți. Se poate spune, că Vlaicu era unul din cei mai temerari aviatori. Și această temeritate i-a cauzat sfârșitul atât de tragic, plâns de o țară întreagă, de neamul românesc întreg. În ultimul timp Vlaicu fusese distins de M. Sa Regele cu ordinul „Steaua României“.

În timpul campaniei noastre în Bulgaria, semețul aviator a adus armatei servicii neprețuite prin recunoașterile ce le-a făcut. Superbele sale sboruri prin defileurile Balcanilor vor rămâne neșterse în amintirea ostașilor nostri.

Vlaicu a murit în culmea gloriei sale și un neam întreg îi va purta doliul. Numele lui va rămâne scris cu litere de aur în istoria aviației din secolul al XX-lea.

Publicăm mai la vale, impresiile lui Vlaicu în timpul sborului, publicate acum doi ani în revista „Flacăra“. În ultimele rânduri ale acestor impresiuni se cetește par'că prevestirea sfârșitului său atât de tragic.

Impresii din văzduh.

Ce zice Vlaicu despre zburat?

Impresia cea mai puternică am simțit-o când am sburat pentru prima oară la Bîntînți, în Ardeal. Blériot încă nu trecuse canalul Mănecei. Primul meu aparat era tot de lemn și n'avea motor. Am legat trei cai de el, trei flăcăi au prins a pocni din bice, și aparatul s'a ridicat la vre-o 15 metri înălțime, după ce a alergat câțiva chilometri pe pământ. De-atunci, de câteori mă sui în aparat, sbârâiala motorului mi-aduce aminte de aeroplanul fără motor, și dinaintea ochilor, fascinați de nemărginirea văzduhului, îmi răsar cei trei flăcăi chiuind și pocnind cu foc din bice.

Bucuria cea mai mare însă am simțit-o când am sburat pentru prima oară la Cotroceni. Nu m'am ridicat atunci mai sus de patru metri. Cu toate acestea, nici Alpii nu mi-i închipuiam mai înalți ca înălțimea la care mă ridicasem eu. Fiindcă patru metri erau atunci pentru mine un record formidabil, un record care-mi consacra mașina. Sburasem: și asta era principalul. Mă menținusem sigur în aer, făcusem evoluțiuni neșovăelnice. Publicul care era de față m'a aplaudat cu entuziasm. Iar eu, după ce m'am coborât, eram ca și beat de bucuria fără margini a isbândeii. Incepusem să mă dau peste cap pe câmp de fericire. Cei din jurul meu ziceau c'am înnebunit. Și eram, în adevăr, nebun de entuziasm și mulțumire.

De altfel, este în adevăr de mirat cum omul nu înnebunește când sboară. Mă ridic. Și un gol par'că se face deodată în toată ființa, — că și cum m'aș ridică foarte repede cu un ascensor. Casele, drumurile, plantațiile prind să alerge nebunește în urma mea, să se depărteze din ce în ce, să se micșoreze, să devie tot mai puțin clare. Până la o sută de metri, am impresia că sbor cu un tren fulger, pe un drum fără șine, peste lucruri și oameni. E înălțimea favorită la care-mi place să sbor.

La o sută de metri nemărginirea văzduhului nu mă neliniștește, alergarea ne-

bună a lucrurilor de sub mine îmi dă continuu senzația amețitoare a vitezei cu care sbor... Dela Cotroceni, când sunt la o sută de metri înălțime, se vede departe în zare... Văd Argeșul cum scânteiază ca o panglică de fildeș... Văd drumurile, clădirile orașelor, pădurile cum se rânduiesc, sub înrîurirea vitezei cu care alerg, în linii paralele... Toate contururile se văd paralele de sus.

Când trec de cinci sute de metri începe să-mi fie urât. Pământul nu se mai vede decât ca o imensă movilă de cenușă sură cu pete albe, munții și văile se nivelează... Confrății sburători (ciorile și ceilalți... aviatori de această categorie) au dispărut cu desăvârșire... Mă simt singur și începe să-mi fie frică... Nu mi-e frică de căderi sau accidente. Mă cuprinde teama de misterul nemărginirii. Nici odată omul nu poate să aibă mai precisă impresia neantului de cât când sboară mai sus de cinci sute metri. Jos haos, sus haos. Iar sbârâitul de bondar uriaș al motorului, par'că dă un formidabil glas acestui haos.

Am trecut de 800 de metri. Alerg cu o viteză foarte mare. Și totuși par'că stau pe loc. În raport cu imensitatea văzduhului, viteza motorului meu dispare. Ași vrea să alerg mai repede. Inclineala asta mă enervează. Toate efortările sunt zadarnice însă. M'am ridicat dincolo de limita putințelor omenești. Am intrat în sfera unde omul nu mai însemnează nimic față de infinitul a tot puternic.

Să mă cobor, deci. Coborîrea e mult mai plăcută decât suirea. Până la 50 de metri deasupra pământului, mă cobor fără nici o teamă, cu mâinile strânse pe cârmă, cu ochii ațintiți asupra motorului. Dela 50 de metri începe să mă cuprindă frica de a nu aterisa destul de ușor. În aviație, spre deosebire de vieța de toate zilele, e mai greu de coborât decât de urcat. Cât ar câștiga aviația dacă predispoziția firească a omului de a se coborî și de-a coborî totul, s'ar putea aplica exclusiv în folosul aterisărei!

Și mai ales e greu de aterisat în timp de furtună. De altfel, când aerul e agitat, aviatorii evită să sboare. Eu totuși am sburat la Brașov pe un timp foarte puțin favorabil. Bătea un vânt puternic. Aerul era neliniștit ca valurile unei mări înfuriate. Aparatul era când ridicat la înălțimi de sute de metri, când coborât până aproape de pământ. Par'că eram o minge vie cu care o mână uriașă se jucă cu o plăcere sălbatică între cer și pământ. Când bate vântul tare, am impresia că niciodată nu vom putea stăpâni aerul.

De aceea, cred că aviația nu va izbuti decât să devie un foarte plăcut sbor pentru vreme frumoasă. Ea nu va putea niciodată să ia desvoltarea pe care au luat-o automobilele sau vapoarele. Și e foarte firesc să fie așa. Ca să sboare, omul trebuie să cucerească regiuni ce nu-i sunt destinate, cu mijloace ce nu-i aparțin.

Dela furtul lui Prometeu, omul n'a îndrăznit încă o aventură atât de primejdioasă. Și, pe cât se pare, ca și Prometeu, omul modern va ispăși prin eterne picurări de sânge această nouă taină furată Dumnezeuzei.

Aurel Vlaicu.

Știri politice din străinătate

Conflictul turco-bulgar nu s'a isprăvit nici acum. Turcia ține morțiș să-i rămână și Kirkilise, afară de Adrianopol, apoi câteva puncte pe țărmul drept al Mariței. Bulgaria s'a împăcat cu ideea, ca Adrianopolul să rămână Turciei, mai ales că și Sultanul a declarat, că de Adrianopol nu se va mai despărți Turcia niciodată. Dar Bulgarii ar vrea să păstreze cel puțin Kirkilise, unde au învins întâia oară pe Turci, apoi țărmul drept al râului Marița. Reprezentanții Marilor-Puteri au recomandat în mod prietinos guvernului turcesc să se arete mai împăciuitor față de Bulgari.

Într'aceea au izbucnit neînțelegeri nouă între Turcia și Grecia din cauza drepturilor Grecilor de sub stăpânirea turcească. Bulgarii se folosesc de prilejul acesta pentru a propune Turciei o alianță militară, pentru ca pe deoparte Turcia să ia dela Greci izulele, pe de altă parte Bulgaria să ia Cavala și Salonicul. Lumea nu prea vrea să creadă în alianța între aceste două popoare, mai ales că Turcii sunt cuprinși de o ură grozavă contra Bulgarilor, mai ales, că aceștia s'au arătat față de bătrâni, femei și copii mai barbari decât cei mai barbari Negri din Africa. O dovadă de aceasta ură au dat-o și Turcii din Tracia rămasă Bulgariei, cari văzând, că Turcia nu-i va lua iară sub stăpânirea ei, au proclamat independența înștiințând, că mai bucuros mor cu toții decât să rămână sub Bulgari.

Cu toate acestea, conflictul turco-bulgar va fi potolit în curând, rămânând Bulgarii și cu mai puțină Tară decât le-a lăsat pacea dela București.

Conflictul sârbo-muntenegrean. Granița dintre Serbia și Muntenegru n'a fost încă pe deplin hotărâtă, căci Muntenegrinii nu sunt mulțumiți cu cât le lasă Sârbii. Fiind însă vorba de acelaș popor, se vor împăca. In caz, când nu s'ar putea înțelege, e vorba ca să hotărască Regele României între ei.

Conflictul sârbo-grec. Nici între Serbia și Grecia nu s'au statorit încă bine granița de meazăzi, mai ales în partea dinspre ținutul românesc al Megleniei. Față de celele li se pregătește din partea Bulga-

riei și a Turciei e însă speranță, că vor ajunge mai curând la o înțelegere.

Albania. Multă bătaie de cap face Albania. Albanezii dinspre Muntenegru și cei dinspre Serbia au început să facă năvăliri în aceste două țări. Serbia a amenințat, că va intra cu armata în Albania, de nu se vor potoli.

Tot încurcată e și statorirea graniței albaneze dela meazăzi; Grecii au început să trimită bande de andarți (tâlhari), ca să omoare și să dea foc, înspăimântând pe Albanezii de-acolo, cari sunt creștini greco-orientali, să se declare Greci și să ceară dela Puteri să fie alipiți Greciei și nu Albaniei.

Principe al Albaniei e vorba să fie numit un nepot de frate al reginei Elisaveta a României, anume Principele de Wied. De va primi, domnia lui nu va fi de pizmuit.

Din raportul Asociațiunii.

Pe lângă propaganda culturală, raportul general al Comitetului Asociațiunii arată, că aceasta s'a ocupat și de **organizarea economică** a țărănimii prin înființarea de bănci sătești și prin alte cooperative (tovărășii). Organizarea aceasta o ține de foarte trebuincioasă, căci ea are să întărească biserica strămoșească, să mântuească școalele și să înlesnească propaganda tuturor așezămintelor, cari ținesc la desrobirea economică, culturală și cetățenească a poporului nostru.

În cele următoare dăm datele mai însemnate din raport.

Membri. Până la 1 August anul acesta, au fost 149 membri fondatori (cu taxa de 400 cor.), 445 pe viață (cu taxa de 200 cor.), 1902 ordinari (cu taxa de 10 cor. pe an) și 11851 ajutători. După cum se vede din aceste numere, și acum lipsește o mulțime de cărțurari dintre membri ordinari și o mulțime de țărani și meseriași dintre cei ajutători. Sașii, cari abia sunt a douăzecea parte din întreg numărul Românilor ardeleni, bănățeni și ungureni, au cu mult mai mulți membri la reuniunile lor!

Despărțămintele. Asociațiunea noastră avea la sfârșitul anului 1912 74 de

despărțăminte, dintre cari numai 52 au desfășurat o muncă mulțumitoare. În fruntea tuturor stau despărțămintele *Brașov, Năsăud și Săliște*, cari au biblioteci populare și agenturi în fiecare comună și cari, cu ajutorul conferențiarilor, au culegerat de mai de multeori satele ținând prelegeri populare și șezători literare.

Dintre despărțămintele nouă au dovedit o muncă frumoasă despărțămintele *Beclean și Vișeu-Iza* (acesta în Maramurășul lui Bogdan-Vodă, despre care povestește romanul nostru). O amintire deosebită merită și despărțămintele *Dicio-Sân-Mărtin, Murăș-Oșorheiu, Sebeșul-săsesc și Teaca*.

Cinci despărțăminte n'au dat nici un semn de viață, și anume *Cohalm, Hălmașiu, Lipova, Oradea (Mangra!) și Treșcaune-Ciuc*.

Prelegeri populare s'au ținut 1141, cari au avut vre-o 125 mii de ascultători. Despărțămintele *Abrud-Câmpeni, Aiud-Teiuș, Beclean, Beiuș, Ceica, Cluj, Lugoj, Măhaciu, Marghita, Mercuria, Murăș-Ludoș, Murăș-Oșorheiu, Năsăud, Săliște, Sebeș, Sibiiu, Șimleu și Zărnești* au primit, pentru ținerea prelegerilor, câte un ajutor de o sută de coroane, desp. Turda unul de 50 coroane.

Conferențiarul agronomic al Asociațiunii a ținut în cursul anului 1912 în 23 de comune 40 de prelegeri. Cu prilejul acesta a înființat și două bănci populare și o reuniune pentru asigurarea vitelor; a ținut un curs de cinci zile despre „Cultura viilor” și unul de trei zile despre „Pomărit”. În jumătatea dintăiu a anului 1913 a ținut 145 de prelegeri în 66 comune din comitatele Alba-de-jos, Hunedoara, Turda-Arieș și Bihor.

Conferențe și serate artistice-literare s'au ținut, în 16 despărțăminte, cu totul 101. Conferențe sistematice s'au ținut în Bistrița, Blaj, Brad, Brașov, Cluj și Sibiiu.

În cele două erni din urmă Comitetul central a împărțit 1131 de abecedare pentru analfabeți, cari au luat parte la cursurile de analfabeți.

În anul acesta, Asociațiunea a înființat cinci *bănci populare*, anume în *Tohanul-*

Cu paloșul.

90

Poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei
de
Radu Rosett.

(Urmare).

— Vedeți că nu m'am lădat în zadar, zise atunci Antal, mi-am adus aminte că tata, când eră pe patul de moarte și a împărțit banii între noi, ne-a spus că neamul nostru, din tată în fiu și-a păstrat banii într'o bortă, lângă vatră, la depărtările ce vi le-am spus.

Berilă și cu Ion puseră săculețele pe masă lângă Cărbuș, dar voind să ieie unul din ele, Petrea îl scăpă din mână, și săculețul căzând jos și deschizându-se, o mulțime de galbeni se împrăstieră pe pământ, lângă Antal. Acesta întinse mâna cu lăcomie și-și umplu pumnul cu ei, apoi uitându-se la dâșii, dădu un țipet:

— Gălbănașii mei, strigă el ungurește, aceștia sunt gălbănașii mei, parte rămași dela tatăl meu, parte strinși unul câte unul de mine. Îi cunosc căci toți au chipul lui Laslău cel Sfânt. Ioja strîngea numai galbeni de ai lui Bela al patrulea. O, gălbănașii mei, când v'am numărat pentru cea de pe urmă oară la Timișoara, acum cincisprezece ani, eram la culmea fericirii, în prețuia nunții mele! O, nu-mi închipuiam că nu vă voi mai vedea atâta vreme, draguții mei, și că când vă voi vedea veți fi pierduți pentru mine pe veci. O dragii, o frumoșii, o dulcii mei gălbănași și, ducând pumnul plin de galbeni la gură, îi sărută de mai multe ori.

Mișcarea lui era atât de mare și de adâncă încât Ion și Berilă rămaseră privind la dâșul cu un zâmbet de mirare și de despreț, iar Cărbuș stătea gânditor. El rupse cel dintăiu tăcerea:

— Ia spunemi, Antal, întrebă el, drag îți este aurul?

— O drag, răspunse Antal urmând a

se jucă cu galbenii, drag tare și mult am suferit cincisprezece ani din pricina lipsei lui.

— Dar ce-ți este mai drag, aurul sau răzbunarea?

— Până acum, răspunse Antal după o clipă de îndoială, credeam că mai dulce este răzbunarea, dar acum mi se pare că aurul îmi este mai drag. Dar oare, urmă el cu un glas rugător, n'ați putea să-mi lăsați și mie câți-va din acești gălbănași, măcar vre-o jumătate de pumnisor, ca să-i țin ca o amintire a tinereții mele?

— Să vedem, zise Petrea, poate că-ți voi da, dar întâiu să vedem câți sunt. Îi vei număra tu. Dați-i sacii ca să-i numere.

Sacii fură puși lângă Antal și el începù să numere galbenii și să-i facă grămegioare de câte o sută.

— Trei sute și unul! strigă el după ce isprăvi numărul galbenilor din cel dintăiu săculeț, care se împărțise. Tocmai câți aveam când i-am numărat pentru cea de pe urmă oară. Ioja n'a adăogat nici unul,

vechiu (com. Făgăraș), Șomfalău și Blăjel (Târnava-mică), Chiucici (Caraș-Severin) și Vaca (Hunedoara).

Câteva despătaminte au aranjat și *expoziții*. Unele au împărțit *premi*.

Asociațiunea are acum 395 *agenturi* comunale și 501 *biblioteci* populare.

Din **Biblioteca populară a Asociațiunii** s'au dat celor 11,851 de membri ajutători, ca abonați ai ei, 130 mii 361 de broșuri. Cheltuielile cu publicarea Bibliotecii au fost de 22 mii 361 de coroane, din cari s'au primit dela membri ajutători 21 mii 102 cor. Deficitul de 1258 cor. s'a plătit de Asociațiune.

În anul 1913 numărul membrilor ajutători a scăzut foarte tare. A contribuit la aceasta și starea materială grea, în care au ajuns țărani nostri în multe locuri din cauza crizei economice. Aceasta însă nu poate să fie nicidecum așa de grea, încât cineva să nu *poată jertfi două coroane pe an* pentru cultura sufletului și inimei sale! *Foia Poporului* îndeamnă de nou pe iubii ei cetitori, ca toți să se facă membri ajutători și să îndemne pe cât mai mulți la aceasta. Numai așa vom dovedi și noi țărani, că suntem vrednici să hotărîm înșine în privința sorții noastre.

În anul 1912, Asociațiunea a avut un venit de 68 mii 912 cor., iar cheltuielile au fost de 66 mii 806 cor. *Avea încreagă* curată, administrată de Asociațiune, e de un milion 185 mii 913 cor. 94 bani.

Din România.

Băncile populare. Acum, când și la noi în gazete, conferențe se scrie și vorbește mereu de lipsa cea mare a *băncilor populare* în toate satele românești din Ardeal și Ungaria, e foarte binevenit raportul publicat în România despre starea băncilor populare de-acolo pe ziua de 1 Ianuarie 1912. Din datele, ce le publicăm vor vedea și cetitorii nostri, ce armă minunată pentru întărirea economică și prin aceasta și pentru cea culturală și politică sunt băncile populare.

La 31 Decembrie 1911 erau în România 2755 de bănci cu 510 mii 118 membri, cari aveau un capital plătit de optzeci de milioane și depuneri de 40 milioane. Dintre cei 510 mii și mai bine de membri erau 464 mii țărani, ceilalți 46 de mii erau me-

seriași, preoți, învățători, slujbași tot dela sate.

Băncile nu s'au mulțumit însă să ajute pe membri lor numai cu împrumuturi pe lângă dobânzi (interese), cari la urma urmei erau tot ale membrilor, căci aceștia capătă dividende, ci au înființat și *societăți de conzum*, de unde își pot cumpăra tot ce le trebuie în casă și nu mai sunt jăcmăniți de boltași *străini* de neam, cari făceau nu numai pe negustorul, dar mai ales pe cămătarul fără milă în comună.

Băncile au mai înființat și *cooperative*, adică *tovărășii* pentru tot felul de întreprinderi: *tovărășiile* iau cu arândă moși mari, cumpără păduri, fac joagăre, strâng poame, bucate, se ocupă adică de întreprinderi, cari îmbogățeau până acum mai numai tot pe Jidani și pe Greci.

Dar băncile și ficele lor, cooperativele, au schimbat și starea culturală a țăranului din România. În multe sate au început țăranii să trăiască mai bine și în privința mâncării și a locuinței; se îngrijesc, ca satele să fie curate ca și casele lor. Beutura de rachiu a început să scadă, s'au înființat societăți de temperanță (de înfrânare în beătură), ba sunt și sate, cari nu suferă crâmjă în ele!

Pe de altă parte, cei din fruntea țării se îngrijesc tot mai mult, ca îndeosebi țăranii, cari au luat în arândă moși mai mari, să le cultive cât mai bine și să grijască și de vite mai bine.

Toată aceasta schimbare spre bine s'a făcut în timp de unsprezece ani, căci la 1 Septembrie 1902 erau numai șapte sute de bănci cu aproape șasezeci de mii de membri și cu un capital de patru milioane și un sfert. La 1 Ianuarie 1912 numărul membrilor era aproape înzecit, al băncilor împărțit, iar capitalul de treizeci de ori mai mare!

Împroprietățile cele nouă ale țăranilor. Cea dintâi împroprietărire mare a țăranilor din România s'a făcut în anul 1864, sub domnia celui dintâi domnitor al Moldovei și Munteniei uniți. Moșiile date țăranilor atunci s'au frimțit prin împărțea*) la fii și nepoți așa de tare, încât astăzi o mulțime de țărani au rămas cu câte un petec de loc, de pe care nu-și pot

*) În România țăranii și urmașii lor împroprietățiți în anul 1864 nu-și pot vinde moșia, căci nu iartă legile țării,

scoate nici cucuruzul pentru mămăliga de pe o jumătate de an; mulți nu mai au nimic, căci și bucățica mică, rămasă după multele împărțiri, au dat-o cu arândă. Dela 1864 încoace s'au mai împărțit moși la țărani, dar totul a fost numai o picătură în lacul sărăciei. După revoluția cea mare țărănească din anul 1907, adevărat, că s'au votat câteva legi, prin cari se urmărește o nouă împroprietărire a țăranilor fără sau cu prea puțin pământ. Așa a fost înființarea *Căsei Rurale*, care are să cumpere moși dela marii proprietari și să le vândă apoi țăranilor, cari să le plătească în curs de mulți ani.

Inflăcărarea, pe care au dovedit-o frații țărani din România cu prilejul mobilizării din vara aceasta, i-a convins chiar și pe conservatori — partidul boeresc, care e acum la putere — că ar fi o rea răsplată, dacă nu s'ar gândi și n'ar lucra cu totdeauna să facă din fiecare țăran român stăpân pe pământul, pe care *tot el* îl lucrează, cu toate că nu e proprietatea lui.

Ministrul agriculturii de acum, dl Constantin Arion, a și înștiințat, că în curând se va începe o nouă împroprietărire mare. În chiar toamna anului acestuia vor trebui să treacă peste o sută de mii de pogoane în proprietate țărănească. Moșiile acestea sunt deja parcelate. În al doilea rând vor veni moși în întindere de aproape cincizeci de mii de pogoane, cari se parcelează acum. În al treilea rând vin moșiile, al căror plan nu e încă ridicat; acestea au o întindere de 132 mii de pogoane. Mai vin apoi moșiile numite de mână moartă, cari sunt adică ale băncilor, ale așezămintelor culturale (școli ș. a.) ale spitalelor ș. a., cari încă vor mai da vre-o 700 de mii de pogoane, așa că, lucrându-se cu râvna trebuincioasă, țărănimea din România va primi în câțiva ani cel puțin un milion (o mie de mii) de pogoane.

Așa se și cade. Pentru că în România, ca și la noi, talpa țării e țărănimea, care duce partea cea mai grea din povara greutăților cu dările în bani, dar și cu dările în sânge (armata). Iar România mai are în viitor chestiuni mari de deslegat, ceea ce va putea face numai având o țărănime cu o bună stare materială și culturală. Și una fără de cealaltă nu se poate.

dar nici n'a luat vre-unul, aceștia sunt draguții mei de gălbănuși, dintr'înșii să-mi dai câțiva. Dar, mișelul, ce rău i-a ținut, ce plini sunt de murdărie: eu îi spălam în fiecare săptămână.

Și-i bagă cu îngrijire, cu cruțare în săculeț, par'că se temeă să nu le facă vre-un rău, să nu-i betejască umblând mai repede cu ei, apoi numără pe acei din celelalte trei săculețe și de toți se găsiră peste o mie și patru sute, sumă alcătuind pe acea vreme o avere însemnată.

— Acuma, zise Petrea după ce numărul fu isprăvit, ia spune-mi ce mi-ai da tu mie dacă eu ți-aș da, nu numai un pumnișor dintr'înșii, dar toți câți ia-i numărât.

De mirare Ungurul nu răspunse.

— Ce mi-ai da tu mie, mai zise Petrea, dacă ți-aș da toți galbenii ce sunt în aceste săculețe?

— Glumești, răspunse Antal.

— Nu glumesc de loc. Răspunde.

— Sufletul meu, răspunse Antal cu hotărîre.

— Prost dar, răspunse Petrea, căci sufletul tău nu prețuiește nimica, ș'apoi n'ai cum să-l dai, căci el este de mult al dracului!

— Alta n'am ce da, răspunse Ungurul mâhnit.

— Ai face oare, tu, ce-ți voi cere eu? mai întrebă Petrea.

— O, de ar fi în putința mea, ce n'aș face eu pentru atâția galbeni, strigă Antal.

— Îți cer să faci numai o faptă bună și dreaptă, zise Petrea.

— Fie ea chiar și nedreaptă, numai în putința mea, îndată ți-aș face-o, răspunse Antal.

— Ascultă, zise Petrea. În temnița din Bacău este închis un prieten al meu, un voinic de frunte: bun, viteaz și drept. El este ursit să moară mâne pe roată, după ce, prin cazne înfricoșate, i se vor fi stors numele tovarășilor și a tăinițelor lui. Frațele tău era menit să-l căznească și să-l omoare. Noi l'am prins și l'am legat, voind să-l închidem într'un loc tainic pentru ca

mâne să nu fie cine să căznească pe prietenul meu, căci alt călău nu este în Bacău. Astfel noi am avea vreme să adunăm prietenii noștri apoi, la noaptea viitoare, l'am scoate din temniță cu putere. Dar acuma încep a mă purta cu alt gând și, dacă-mi dai ajutorul tău, prietenul nostru va fi scăpat mâne, chiar de dimineață și galbenii vor fi ai tăi.

— Și cum pot să te ajut?

— Ai putea să iei locul frăține-tău, semeni cu dânsul atât de bine, încât nu te-ar putea cunoaște nime. Obiceiul este că în dimineața zilei în care osânditul urmează să sufere cauza și moartea, călăul să ducă la locul anumit, afară din târg, unelte de caznă și să le așeze, apoi însoțit de armașul târgului merge la temniță, scoate pe osândit și-l duce într'o căruță, sub pază, acolo unde se află așezate uneltele. Călăul are totdeauna cu dânsul trei sau patru ajutoare, iar uneltele care trebuie să se afle aice, sunt duse într'o căruță, dar frate-tău, fiind sgârcit, și plata

Moartea lui Vlaicu.

O scurtă telegramă ne vestise Duminecă, că Aurel Vlaicu, șoimul Ardealului, fala și nădejdea noastră, voind a sbura cu mașina lui dela București la Orăștie peste Carpați, — când a ajuns la Câmpina, Sâmbătă la 5 ore după amiază, a căzut, zdrobindu-se mașina, iar el rămânând mort.

Vestea asta dureroasă a întristat neamul românesc de pretutindenea, dar mai ales pe noi Ardelenii, pe cari ne iubiă, căci pe plaiul acestui colț de țară s'a născut acest om, care deodată cu înălțarea lui spre nori, ne-a ridicat și vaza neamului în fața lumii întregi.

Numele lui Vlaicu a devenit un bazm; era amintit cu drag de toți, tineri și bătrâni, ba copiii au făurit povești fantastice despre acest om, despre acest frate al nostru, care și-a jertfit viața pentru ridicarea neamului său.

Fiu de plugar fiind, el avea mare dragoste pentru țărani. La sborurile lui adună în jurul mașinei sale numai țărani, cari îi țineau mașina cu mâinile lor arse de soare, dar vâjnoase.

Cu nenorocirea lui Vlaicu, s'a nenorocit mândria și nădejdea unui neam. Deodată cu înmormântarea trupului lui, am înmormântat și noi o fală, o avere, pe care cine știe când vom mai regăsi-o.

Voi toți, câți Pați văzut vreodată înălțându-se în văzduh, la auzul acestei triste întâmplări, plecați-vă genunchii și ridicați spre ceriuri o rugăciune pentru sufletul acestui martir, carele a fost odată: aviatorul Aurel Vlaicu.

Transportarea lui Vlaicu la București. În un cosciug acoperit cu flori a fost dus Duminecă seara Vlaicu la București. Era același Vlaicu, care de alte dăți trecea în sbor peste Capitală, tăind falnic valurile aeriene și urmărit de privirile miilor de oameni. Acum era nemișcat, un cadavru neînsuflețit. Dar publicul din Capitală a manifestat și de astădată un viu interes față de nenorocitul aviator. Și-a arătat cu putere recunoștința față de acela, care prin genialitatea lui a făcut să se resfrângă atâtea raze de glorie asupra jumelului de român.

Câteva mii de oameni s'au adunat la gara de nord, așteptând sosirea trenului de Predeal, în care se știa că se aduc rămășițele lui Vlaicu. Publicul voia să-și arete

și pentru ultima oară mulțumita și recunoștința sa. Trenul întârziase un ceas și ceva, dar publicul persista în așteptare. Pe peron și în fața gării era o îndesuală enormă. Pe fețele tuturor celor prezenți și care vorbeau numai de Vlaicu, se cetea o profundă îndurerare. Dar, în fine sosește trenul. Un fluierat prelung și se vede venind din depărtare. Vine încet, greoi și mașina care intră în gară are parcă ceva sinistru în cele două faruri din față, roșii ca sângele.

Mulțimea se 'nghesuește, dă fuga dealungul vagoanelor. Cosciugul lui Vlaicu este așezat în vagonul cel mai din urmă. La ușa este arborat un steag tricolor îndoliat. Un ofițer privește spre mulțime și doi soldați țin în mâni două lumânări de ceară, cari, aruncă în interiorul vagonului peste cosciug, o lumină palidă și tristă. Vagonul era plin de flori, iar la picioarele cosciugului se afla aparatul sdrobot, cu care căzuse aviatorul.

Preotul militar Vlădescu străbătând prin mulțime, rostește în fața cosciugului o scurtă rugăciune. Când preotul face semnul crucii, toată lumea se descopere și rugăciunea se aude clar înălțându-se către cer. După rugăciune urmează ridicarea cosciugului și depunerea lui la capela spitalului militar.

Ducerea spre capelă. Cosciugul lui Vlaicu, este coborât ușor din vagon. Șase ofițeri aviatori se apropie, îl ridică pe umeri și înaintează cu greu spre eșire, căci publicul se îngrămădește și îngreuiază calea. Cosciugul e greu, făcut din nichel și pe capac deasupra e tântuită cașcata de aviator a lui Vlaicu făcută de piele roșie.

Câțiva soldați poartă două jerbe de flori depuse pe cosciug la Câmpina din partea Familiei Regale, o coroană dela școala de aviație și o afa depusă la Ploști de patronul unei fabrici de mobile dl G. Bărbulescu.

Afară, în fața peronului așteaptă drigul militar, tras de 6 cai mari. Cosciugul lui Vlaicu e pus pe drig și în lumina roșiatică a torțelor, caii o pornesc, mergând cu greu căci drumul este înțesat de miile de oameni, cari așteptau în stradă ne mai având loc pe peron. Dealungul străzei pe calea Griviței, alte mii de oameni vin să întâmpine pe Vlaicu. Când drigul se apropie, privitorii se descoperă și apoi cu toții urmează cosciugul ce trebuie să fie depus

la Capela spitalului militar. Șase ofițeri poartă panglicele cortegiului.

În calea Griviței colț cu strada Buzzești, drigul cotește și se îndreaptă spre spitalul militar. Nimeni din mulțime nu s'a despărțit de cortegiu, fiindcă toată lumea a ținut să se ducă până la Capelă, unde a fost depus cosciugul.

Alte amănunte. Corpul defunctului a fost imbalsamat încă în Câmpina. Cu acest prilej examinându-se cu minuțiozitate cadavrul, s'a constatat că are brațul drept frânt, ambele picioare rupte la încheeturi. Coloana vertebrală e ruptă, ceea ce a provocat moartea instantanee. Baza craniului e sdrobotă; osul nasal e rupt; la ochiul stâng are o puternică contuzie pe orbită.

Mărți cadavrul a fost transportat din capela spitalului militar la biserica S-tului George-nou, de unde se va face înmormântarea, cu paradă militară. Onorurile militare vor fi date de câte un pluton din fiecare regiment din garnizoana București. Parada va fi comandată de dl căpitan Paraschivescu comandantul secției I de Aviație.

M. S. Regele și Principii moștenitori au cerut informațiuni detaliate asupra împrejurărilor în care a murit Vlaicu.

Principele Gh. V. Bibescu, a hotărât să cumpere terenul unde a căzut Vlaicu, iar un comitet din Câmpina a deschis o listă de subscripție pentru ridicarea unui monument. S'au adunat imediat câteva mii de lei.

Aripile aparatului sunt distruse: motorul a fost îngropat în pământ; roatele sunt stricate. — Depozitul de benzină e turtit; elicea e ruptă. — Pe locul unde a căzut s'a făcut o groapă de aproape o palmă adâncime.

Sosirea în București a tatălui lui Vlaicu. Luni dimineața au sosit în București tatăl și fratele lui Vlaicu. Ei au primit vestea nenorocirii Duminecă la Orăștie, unde se duseseră să ia parte la serbările naționale organizate acolo de Asociație.

Vestea s'a răspândit îndată în toate centrele românești, producând pretutindeni o adâncă consternare. Dela Orăștie până la Predeal s'au făcut pretutindeni familiei lui Vlaicu calde manifestații de simpatie; toată lumea ținea să-și exprime durerea pricinuită de moartea ilustrului aviator.

Luni la orele 11 și jumătate înainte de amiază tatăl lui Vlaicu a fost primit în audiență de ministrul de războiu Hârjeu.

ajutorilor fiind în sarcina lui, el nu-i ținea cu anul ci tocmea, în ajunul zilei când avea trebuință, doi, trei sau patru oameni cunoscuți de dânsul. Știu bine că până acum n'o tocmit nici oameni, nici căruță pentru mâne și astfel îmi este lesne să pun pe lângă tine patru oameni de încredere ai mei, afară de acel cu căruța. Singura pricină pentru care nu voiam să încerc scăparea prietenului meu pe când era pe drum spre locul caznei, era tocmai faptul, că el trebuia să steie încătușat în căruță și păzit de călău cu calfele lui; văzând că norodul sare în ajutorul lui, fără îndoială că l'ar fi omorât pe loc. Dar fiind el încunjurat de oameni gata să-i deie mână de ajutor, puternic și voinic cum este de firea lui, ar fi lucru lesne să-l facem scăpat de n'ar fi pus în fiare. Însă cred că cu ajutorul tău am putea face ca fiarele să cadă la cea dintâi mișcare a lui.

— Dar cum? întrebă Antal.

— Ai putea, înainte de a-l scoate din temniță, să-i scoți fiarele sub cuvânt că

nu sunt bune și n'ai nădejde în ele și să-i pui altele, ce le-ai pregăti de mai nainte, care s'ar putea scoate cu ușurință, și Cărbuș se opri privind la Antal cu oareșicare grijă.

Ungurul, după ce se gândi câțva, zise:

— Lucrul se poate; pot pregăti aice alte fiare, părănd puternice dar cu nituri slabe, care să se rupă cu puțină opinteală. Foc și unelte văd că sunt, adaose el arătând spre vatră, lângă care erau o păreche de foi, un ilău, ciocane, clești și pile. Mi-ar trebui numai lanțuri.

— Trebuie să se găsească și lanțuri în casa călăului, zise Petrea. De n'ar fi, lesne putea-vom căpăta un rând din oraș.

Ion începui să caute prin unghierile odăii și în curând dădu peste un rând de lanțuri, groase și grele care zăceau la pământ, într'un colț.

— Ia să te vedem, zise Petrea lui Ioja, apucă-te de fiarele aceste și mi le pregătește, ca să le încerc. Ioane, adăogi el, desleagă-i picioarele.

Picioarele îi fură deslegate dar Ungurul se încercă în zadar să se ție îndată pe ele. Legăturile fusese atât de strânse, încât picioarele îi amortise cu totul și numai după mai multe încercări putu să steie și apoi să umble.

În acel răstimp Ion pusese mangal (cărbuni) pe vatră, îi dăduse foc și începuse a sufla din foi, iar Antal luând fiarele, se puse pe lucru și, în mai puțin de jumătate de cias, el întinse lui Petrea fiarele.

— Uite cât par de tari: ochiul cel mai priceput n'ar putea să găsească nici un curs în ele și, cu toate aceste, un om de putere mijlocie le poate lepăda numai cu puțină osteneală.

Cărbuș poronci însă Ungurului să așeze și să potrivească fiarele pe mâinile și pe picioarele lui. După ce fû bătut cel de pe urmă nit, Cărbuș care stătuse pe scaun în timpul așezării lor, se sculă cu greutate, atât de mare era povara acelor lanțuri.

Inmormântarea lui Vlaicu.

— S'a făcut Mercuri, la 4 oare după amiază. —

O astfel de înmormântare, ca a lui Vlaicu, n'a mai văzut Bucureștii! Tot ce e Român mai de seamă în București, a eșit ca să dea ultimul salut de adio Vulturului Ardealului. Mult peste o sută de mii de persoane, au însoțit carul mortuar, pe care era așezat trupul rece al unui fiu atât de scump nației românești.

Niciodată o înmormântare n'a atras mai mult public, pentru că nimeni n'a fost mai iubit ca Vlaicu de toată lumea, de cei mici ca și de cei mari.

Zeci de mii de oameni umpleau străzile pe unde aveau să parcurgă cortegiul și în fața bisericii Sf. Gheorghe circulația era cu desăvârșire imposibilă.

Decorarea lui Vlaicu. La orele 3 și jumătate a venit dl general Hirjeu, ministrul de război, și a depus pe pieptul cadavrului medalia de aur „Virtutea militară“, pe care i-a dăruit-o Majestatea Sa Regele Carol. Când a intrat în biserică bătrânul general român, cu cu vocea înăbușită de durere a zis: Scumpul meu Vlaicu, laudând virtuțile tale ostășești, pe cari le-ai dovedit prin sborurile tale neîntrecute de recunoaștere în serviciul armatei române pe câmpiile Bulgariei, *Regele recunoscător* îți trimite prin mine medalia de aur a „Virtuții militare“.

În aceste momente suspină o lume întreagă jur-împrejur, iar lacrimile curgeau de pe fețele la foarte mulți.

Prohodul. La orele 4 s'a început oficierea serviciului divin de către arhiereul Teofil, vicarul Mitropoliei însoțit de mai mulți preoți. După săvârșirea prohodului au vorbit în biserică dl *Bărbulescu* în numele Ligei Culturale, dl locotenent-colonel *Mihail* în numele școlii militare de aviație și părintele asesor *Lazăr Triteanu* în numele Mitropoliei române din Transilvania și Ungaria.

În urmă carul militar funebru se pune în mișcare urmat de armată și de zeci de mii de oameni.

Cortegiul funebru a plecat dela biserică Sf. Gheorghe și a parcurs următoarele străzi: a Colței, Clementei, Victoriei, Carol, Rahovei, 11 Iunie și Filaret.

Cununile. Între mulțimea de cununi, depuse pe cosciugul regretatului Vlaicu, s'au observat: funcționarii vamei București-Antrepozite, Dr. Justin Marșieu, Arad; societatea culturală Mecedo-Română; Dr. Romul Veliciu, Arad: „Gazeta Transilvaniei“; „Românul“ din Arad; Românii Sibieni; studenții în medicină, cercul românesc de peste munți; ministerul de finanțe; școala militară de aviație; românii din Brașov, cercul românilor transilvăneni din București: regimentul 80 infanterie; societatea funcționarilor comerciali; societatea „Unirea culturală a românilor din Transilvania“; Mina P. Orbescu; societatea „Carpați“; elevii școlii speciale de telegrafie și poștă; direcțiunea geniului din ministerul de război; ziarele „Adevărul“, „Dimineața“ și „Universul“; frații Dr. Lupu: desenatorii arsenalului armatei; Banca Națională a României; orașenii ploșteni; plotonierii reg. 6 Mihai Viteazul; lucrătorii atelierelor centrale Cotroceni; Ion Vlaicu; Magnani; Miron, Orăștie; „Colegii din aerostație“, inginerii mineri din Prahova; batalionul de specialități; societatea politehnică; ministerul de război; soldații școlii speciale de aviație; cercul cultural al românilor transilvăneni „Viitorul“; frații Turconi; școala de aviație dela Cotroceni; reprezentantul societății „Marconi“; sindicatul zărilor români; institutul Virgil Popescu; ofițerii reg. 6 Mihai Viteazu și lucrătorii atelierelor tipografice „Adevărul“ și „Dimineața“. — Pe catafalca se află foarte numeroase jertbe de flori naturale, între cari două trimeze dela palat.

Ce transilvăneni au luat parte la înmormântare? În grupul de transilvăneni cari au venit să participe la înmormântarea lui Vlaicu au fost: Dl Dr. A. Vlad, reprezentantul partidului național de peste munți, din partea societății românești din Orăștie domnul Aurel Cristea. Din partea presei de peste munți domnul Voicu Nițescu, directorul „Gazetei Transilvaniei“ din Brașov, în numele „Asociației pentru literatura și cultura poporului român“ din Sibiu dl Octavian C. Tăslăuanu, secretar și în numele societăților din Sibiu dl Dr. Ioan Fruma, avocat, iar în numele bisericii române transilvănene asesorul consistoriului din

Sibiu dl Lazăr Triteanu. — A mai sosit și un grup de feciori din Bințiș, locul natal al lui Vlaicu etc. etc. Mulți Români din diferite părți n'au plecat la București, din cauză că se temeau, cum că de teama holerei vor fi opriți la graniță.

Cortegiul. Grozav de înduioșător era a vedea, cum în fruntea cortegiului funebru, după soldații din regimentul gardei regale urma un car tras de patru cai (cu patru soldați artileristi călări), în care era *aeroplanul lui Vlaicu*, împodobit cu cununi și flori. După aceea urmau carele cu cununi, apoi diferitele corporațiuni cu drapele (învălite în pantlici negre), ofițerii cu perna de decorații, corul societății „Carmen“, care cântă cântările obicinuite la înmormântări. În urma corului erau trăsurile cu preoții, apoi carul mortuar, în jurul căruia erau cordoane de jandarmi. Îndată după carul mortuar urmau părinții lui Vlaicu (un tată bătrân și o mamă cu inima ruptă de durere), îmbrăcați în modestul nostru port țărănesc apoi cei doi frați și două surori, precum și un grup de feciori din Bințiș. După aceasta îndurerată familie țărănească, urmă în fruntea mulțimei generalul *Hirjeu*, care e și ministru de război al României, ca reprezentant al Majestății Sale Regelui Carol.

Vorbirea dlui Dr. Aurel Vlad.

În fața palatului poștelor a vorbit dl Dr. Vlad, în numele Românilor din Transilvania și Ungaria. Dl Vlad a zis, între altele următoarele: „Vlaicu ne-a întărit forța de rezistență. În țaranul român de dincolo el a întărit prin geniul lui credința unei mari izbanzi, izbândă pe care Vlaicu a realizat-o numai în simbol, tăind cărare viitorului, zdrobitor de granițe. Mormântul lui va fi zala, care va lega tot mai mult pe românii de dincolo de frații de aci. O singură mângâiere avem: aceea de a ști că poporul din care s'a născut un fiu atât de distins are destinul de a ajunge în fruntea popoarelor civilizate.

În numele partidului național-român, în numele românilor de dincolo, îmi iau adio dela defunct zicând: în veci să-i fie slăvită amintirea. Odihneasă în pace“

— Calcă cu piciorul drept pe lanțul stâng și zmunceste piciorul stâng, zise Antal.

Cărăbuș făcu cum îi era zis și o verigă a lanțului dela piciorul stâng desprinzându-se, lanțul căzu la pământ. În acelaș chip își slobozi și piciorul drept.

— Apucă lanțul dela brațul drept cu mâna sangă și zmunceste, zise iar Ungurul, și Cărăbuș își desprinse brațele aproape fără opinteală.

Dupăce niturile rupte fură înlocuite prin altele, Cărăbuș zise Ungurului:

— Să ne înțelegem bine. Vei rămâne astă noapte aici sub paza tovarășilor mei. Mâne, în zori de ziua vor veni alți cinci credincioși ai mei, aducând o căruță cu patru boi. Veți pune uneltele de caznă în căruță și cu toții, afară de Berilă, care va veni deadreptul la mine, veți merge fără întârziere la casa șoltuzului. Acolo îi vei spune că acei ce au venit cu tine sunt ajutorii tăi și că aștepti poroncile lui pentru a-ți începe lucrul. Nu încapă îndoială, că el îți va poronci să începi îndată, și-ți vor da o cate pentru temnicer spre a-ți predă pe osândit. Vei lua cartea și vei

merge la locul de caznă, lângă gura Bărnatului, unde te vor îndreptă oamenii ce vor fi cu tine și acolo vei descărca și vei așeza uneltele. Apoi, lăsând de pază pe unul din tovarăși, vei merge cu ceilalți și cu căruța la temniță. Acolo vei da temnicerului cartea șoltuzului și el îți va scoate în schimb pe osândit din groapă și ți-l va predă. Fără a pierde vreme, începe a striga că lanțurile cu care el este încătușat sunt prea slabe pentru un om așa de voinic și le vei schimba îndată. N'aibi nici o teamă, temnicerul și păzitorii nu te vor împedeca. Îndată ce-i vei fi pus lanțurile cele pregătite, îl vei sui în căruță și veți porni spre locul de caznă. Cu bună seamă că un număr însemnat de slujitori te va urma spre a zădărnici orice încercare de fugă. Acești slujitori vor urma pe lângă căruță: împrejurul osânditului. Oamenii mei vor găsi prilej să-l puie în cunoștință de cele pregătite de noi pentru scăparea lui și, mai ales, de slăbiciunea lanțurilor cu care este ferecat. Nu încapă îndoială că mulțimea adunată pentru privire are să fie mare și că, dela început, au să se audă strigăte

de laudă pentru osândit și de ură pentru acei care vor să-l piardă, iar pe la mijlocul drumului poporul va năvăli asupra slujitorilor. Atunce, dacă prietenul nostru va putea să scape lesne de lanțuri, nu mai am grijă pentru el. Scăparea lui va fi un fapt îndeplinit. Vezi prin urmare, că partea ce-ți cer s'o iei în încercarea noastră este ușoară. Îți cer numai să-ți păstrezi sângele rece și să schimbi lanțurile cu care este încărcat prietenul meu. Oamenii ce vor fi cu tine sunt de toată nădejdea, i-am ales pe sprinceană: viteji, puternici și cuminți. Ei vor avea grijă să-ți spuie de mai nainte, care-i șoltuzul, care-i temnicerul, care-i namestnicul lui Vodă, dacă acest de pe urmă s'ar arăta, și îți vor mai numi căpeteniile slujitorilor. Îndată ce vei vedea, că prietenul nostru o lepădat lanțurile și o pus mâna pe armă, poți să te faci nevăzut, nu cer să-ți primejduiești viața în încăierare. De te vei ține de tocmala noastră, mâne seară toți galbenii ce se află în aceste săculețe și cei dela Bela și dela ceilalți Crai. (Va urma).

Vorbirea dlui Dr. Voicu Nițescu. Dl Nițescu, directorul ziarului „Gazeta Transilvaniei” din Brașov a vorbit la mormânt, în numele presei (gazelor) române din Transilvania. Domnișoara a zis, pe scurt, următoarele:

„Vin să aduc prinosul presei de preste munți. Această presă, pe care o fac mucenicii condeiului, martirii cu spectrul temniței în spate, a fost cea dintâi care a înțeles sublimul plan al lui Vlaicu. Ea l-a încurajat idealistă cum e, a dat tot ajutorul idealistului Vlaicu, ca acesta să-și desăvârșească opera. Lumea din țară se purta cu neîncredere față de planurile lui Vlaicu. Când însă acesta a încălecat pe pasărea sa măiastră și a pornit să cucerească văzduhul, să rupă gloria din soare și să se scalde în lumea eterică a văzduhului, nepăsarea de până atunci s'a schimbat deodată într'un sentiment de evlavie. Iar astăzi Vlaicu e idolul Românismului întreg. Acesta vine să-și plece genunchii la mormântul lui și să se roage ca unui sfânt...”

...Presă de peste munți își ia prin glasul meu rămas bun dela tine scumpul nostru tovarăș de gânduri. Ea nu te va uita niciodată și în coloanele ei îți va ridica monumentul neperitor mai tare decât metalul. Mergi liniștit spre culmile, după cari ai însetat vieța ta întreagă. Acolo te așteaptă nemurirea, pe care așa de mult o meriți.”

Cuvântarea d-lui Dr. Lupu.

Aceasta vorbire o dăm aproape întreagă, fiindcă în ea se scoate atât de bine la iveală marea însemnătate a lui Vlaicu pentru neamul românesc. Dl Lupu a zis între altele:

Te-ai coborât Vlaicule, geniu al gândirii românești, de acolo de unde altădată coborau voievozii descălecători de țară. Și cum aceia cucureau pământuri și oamenii din care aveau să răsară patria română, Voivod al minții românești și tu, ai cucurit și stăpânit inima și cugetarea Românilor de pretutindeni.

Ai venit flăcău sprinten și genial din Bințiști de lângă Orăștie, în focarul culturii române, să-l luminezi cu raza științei tale, să-l aprinzi cu mintea ta aleasă și să-l faci izvor împărtășitor de lumină în toată lumea.

Ai izbutit! Invenția ta măiastră, opera proprie a ființei sufletului său contimporană cu alte descoperiri la fel, dar neînspărată de nimeni, ci falnică și de sine stătătoare, a fost recunoscută de învățații țării și admirată de neamurile străine din Apus.

Vlaicu înseamnă nu numai un mare nume în știința românească, dar el e o ilustrație în istoria descoperirilor geniului românesc de pretutindeni. De-ai fi făcut numai atât, Vlaicule glorios, și atunci ai desăvârșit o operă de urias pentru neamul tău oropsit, de dincolo și dincoace de Carpați. Prin puterea minții tale și prin munca ta fără preget, ai arătat popoarelor că geniul românesc e la aceeași înălțime și strălucire ca și al popoarelor civilizate și prin aceasta ai făcut să crească în sufletele noastre încrederea în noi.

Dar știința abstractă, invenție singură și numai ea, nu erau destule sufletului tău aprins. Țăran sănătos din acele părți ale românismului ale cărui suferințe ne dor amar, dar în care avem nădejdea toată, tu ai înțeles să dai științei tale suflet care să trăiască, inimă care să bată.

Și atunci, ca cel întâi Român pentru care granița Carpată s'a desființat, te-ai ridicat în văzduhuri, te-ai înălțat la cerul senin și limpede de care e același dincoace și dincolo, și strângând la un loc noile de pretutindeni ale României, aștinând asupra lor milioane de priviri, ai fost cel dintâi fiu al neamului care ai încheiat sufletul românismului într'o singură gândire, ai făcut să-i bată inima pentru o singură cauză!

Numele lui Vlaicu înseamnă pe lângă încrederea în puterea geniului românesc, însăși chezașia viitorului nostru național.

În cei patru ani de zile de când ești în țară, zi cu zi și ceas cu ceas, aicea și aiurea noi ceice trăim lângă tine simțeam fiorul muncii tale, ți-am pătruns tainele gândurilor, frate Aurel.

Noi știm dorurile tale minunate, visurile tale mărețe și realizabile pentru iubii noștri frați mai mici de pretutindeni și pentru întreg poporul românesc.

Și când erai pe culme, când îți atingeai visul când știința europeană era să te consacre și să te slăvească în altarul ei, atunci săgeata năpraznică a destinului te-a lovit și te-a răpit familiei tale îndurerate, prietenilor tăi scumpi, neamului românesc și omenirii întregi.

Te-ai dus frate Aurel, ne-ai părăsit în amiaza vieții tale, atunci când geniul tău maturist putea să dea comori sufletești neamului nostru.

În fața hotărârii destinului, ne închinăm umiliți. Poporul acesta e ursor de Dumnezeu să ajungă la mărirea tu jertfă mai crudă decât toate neamurile pământului. Feciorii cei mai vrednici ne sunt luați în floare. Fii cei mai aleși sunt încă robi străinului.

De-acu Vlaicule dragă, văzduhul nu va mai bubui de zăgănitul pasărei tale grozave, brațul tău împodobit de femeile Ardealului, nu ne va mai face semne de sus din razele soarelui și din creștetul norilor, privirea ta hotărâtă și mintea ta semeată nu ne va mai da putere și avânt.

Cum, să fie cu puțință!

Da, așa e!

Vlaicu în știință rămâne etern, Aurel Vlaicu în sufletul poporului român va trăi cât și neamul nostru.

Vlaicu viu. Aurel prietenul. Aurel, feciorul lui neica Dumitru și al lelei Ana. Aurel, fratele lui Ion, al Floarei și al Valeriei și al credinciosului Miron nu mai este. Plecăm genunchii împovărați de durere înaintea celui prea înalt și zicem cu glasul stins și pierdut.

Fie-ți țărina ușoară Vlaicule iubit.

*

Vorbirea d-lui Cons M. Nicolau.

Dăm și din aceasta vorbire o parte mai lungă, deoarece în ea ni se arată felul de gândire al fraților *Români Macedoneni*, cari încă trăiesc asupriți. Vorbitorul a zis între altele:

Numai câteva zile după clipele de triumf pe care le-a trăit neamul românesc, destinul a voit ca să fim loviți prin pierderea unuia dintre cei mai mari fii al poporului.

În acest ceas de obștească restriște, Românii macedoneni, uitând propria jale a soartei lor, pe care gloria României a mângăiat-o, dar n'a putut alunga din sufletele lor, vin și ei să aducă, prin glasul modest al unuia dintre ai lor, prinosul celei mai adânci dureri în fața mormântului deschis.

Plămădiți în durere, trăind vecinic numai din speranțe, cine ar putea da expresia

pustiului ce s'a produs în sufletele lor din momentul în care au aflat că, acela care întrupă una din cele mai mari speranțe, nu mai este?

Jalea ce s'a revărsat până în cele mai adânci straturi ale țării este în adevăr mare, dar câtă durere trebuie să fi cuprins pe Românii cari nu au fericirea să facă parte din hotarele țării, căci pentru acești Români Vlaicu a fost nu numai o glorie națională, ci un simbol viu al aspirațiunilor lor.

Vlaicu a eșit din pământul vecinic frământat al Ardealului. În acest pământ, din care au țâșnit neconținut atâtea energii, s'a plămădit vulturul, care punând stăpânire pe împărăția nesfârșită a aerului, a plimbat mândria îndelung stăpânită a umililor plugari români din Ardeal pe deasupra palateelor trufase ale Budapestei și Vienei și a găsit mijlocul de a sfida puterile semețe înșirate în lungul graniței Carpaților.

Iată de ce Vlaicu a fost nu numai o minte genială și o voință temerară care a năzuit să aducă omenirii încă o victorie asupra forțelor oarbe ale naturii, dar și o întrupare vie a aspirațiunilor celor mai arzătoare ale neamului românesc subjugat.

Acest lucru îl simțeau țărani români din Ardeal, când uitând de nesfârșitele lor mizerii dădeau loc acelor manifestări de entusiasm delirant, care făceau din orice trecere a lui un triumf național.

Acest lucru începuse să-l simtă și mulțimile din țară al căror copii răsfătat — Vlaicu — indiferent de încrederea sau neîncrederea ce i s'a arătat de cei mari, a fost întotdeauna. Acest lucru îl simțeau toți Românii de peste hotare cu atât mai mult cu cât erau despărțiți prin mai multe granițe de trunchiul liber al neamului.

Acest lucru îl știa însă mai ales Vlaicu, care ori de câteori își simțea inima amărită de niminicia omenească, mergea în Ardea ca prin contactul cu optimismul etern și nebiruit al păturei din care eșise să-și reînvioreze sufletul, să capete noi energii de muncă pentru țelul urmărit. Acest simțământ l-a stăpânit până în ultima clipită.

Dacă în cartea destinului fusese scris că Vulturul Ardealului să piară înainte ca idealul ce l'a simbolizat să devie o realitate, trebuie să mărturisim că nu putea să existe o moarte mai vrednică de viața sa eroică și profetică decât aceea care a avut-o.

A doua zi după evenimentele cari au zguduit conștiința de sine și au sporit încrederea în sine a întregului neam românesc, Vlaicu a căzut în drumul care aveau de ținut trecerea Carpaților.

Așa cum a căzut, moartea lui este încă o mare jertfă și o sfortare eroică către idealul pe care el l'a întrupat.

De aceea nu putem venera mai bine cultul acestui erou al națiunii, decât stăruind din toate puterile pe calea ce el ne-a indicat-o la desăvârșita isbândă.

În ziua când geniul român se va face definitiv stăpân pe împărăția aerului, în ziua în care virtutea românească va desființa granița ce l-a obsedat o întreagă viață pe marele nostru aviator, umbra tragică a aceluia care a fost Vulturul Ardealului va primi cea mai supremă consolare. Această supremă consolare o așteaptă marele dispărut.

Acest mare ceas îl așteaptă Românii de peste Carpați și dimpreună cu ei și Românii dela Pind, cari întru aceasta și-au pus cea din urmă speranță.

Trecutul lui Vlaicu. Inginerul Aurel Vlaicu s'a născut în satul Bințiți de lângă Orăștie (comitatul Hunedorii). Tatăl său și un frate mai mare, Ion, sunt agricultori în același sat. Primele cunoștințe și le-a câștigat în școala românească din Bințiți, iar după isprăvirea acesteia a trecut la liceul reformat din Orăștie, unde în 1900 și-a luat bacalaureatul.

S'a înscris apoi la politehnicul din Budapesta. La universitate, chiar din primii ani, Vlaicu se ocupă mai mult de invențiile sale, cari îl preocupau chiar de pe atunci, decât de știința exactă a matematicilor. Acest instinct născut l'a determinat să plece din Budapesta în Germania, unde peste puțin s'a angajat la o fabrică din Mannheim. Timpul cât a stat aci constituie cel dintâi pas spre gloria sa de mai târziu.

La București a mers în toamna anului 1909, unde — după multe stăruințe — a fost angajat ca inginer la arsenalul armatei. În acest timp și-a construit primul aparat, care se păstrează în hangarul dela Cotroceni.

Primele sboruri le-a făcut în vara anului 1910. În 1911 face primul turneu aviatic în Ardeal, iar în 1912 face al doilea turneu începând cu Cernăuții Bucovinei. Era în drum spre Viena, unde a smuls laurii de pe fruntea celor mai temuți piloți francezi. Câștigă două victorii față de francezul Garos, apoi continuă în Ardeal turneul întrerupt și în Octomvrie 1912 se

mai putea duce oasele noastre trudite.....

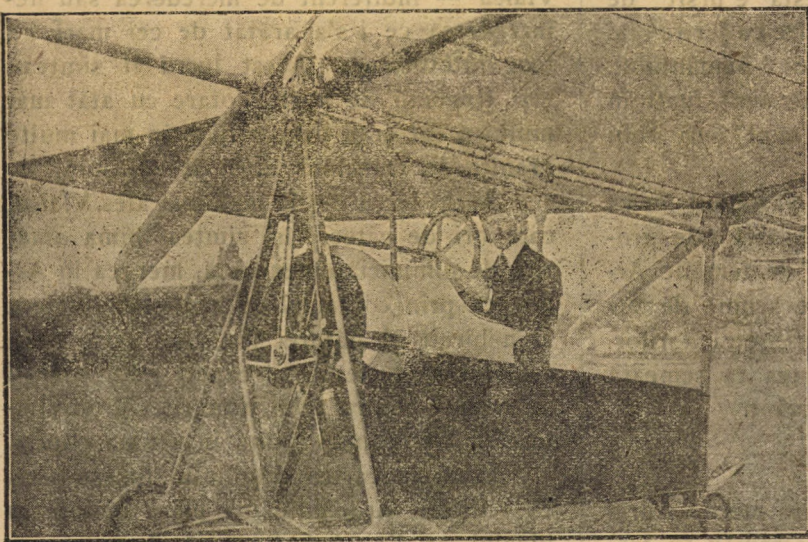
— I-au scris din Orăștie să vină la serbări dar a răspuns că nu poate, că-i foarte ocupat... Voiă să vină nevedit, când va eși lumea dela biserică. Doamne, Doamne, de ce n'ai cruțat pe robul tău, de ce nu s'a întâmplat să fiu eu aici, că nu-l lăsam să plece...

— Acum doi ani, la Sibiu, voiă din nou să treacă munții, dar nu l-am lăsat

Aurel Vlaicu

după o fotografie de acum doi ani.

Vlaicu în aeroplan
gata de sburat.

întoarce din nou la București.

Actualmente lucră la patru aparate, două ale companiei Marconi din Londra — unde fuseseră construite — unul pentru ministerul de război și unul al său, construit din donațiile benevole ale Ardealului. — Vlaicu moare în vârstă de 33 de ani.

Tata lui Vlaicu. Un redactor dela gazeta „Adevărul” din București, scrie următoarele despre întâlnirea lui cu nenorocitul tată al răposatului:

La hotelul Enescu, unde locuia Vlaicu, am găsit pe „Neica Dumitru”, un om bătrân cu ochii foarte vii, mărunțel de statură, dar înzestrat cu o mare doză de bun simț. Pe fruntea lui largă, luminoasă, suferința celor 24 ore de durere și trudă săpase o brazdă adâncă.

— Am venit să-mi văd feciorul că-i tot scriam că vreau să viu și eu la București. Da mi-a trimis vorbă că va veni el în curând să mă aducă și mă va primi în casele lui. Acum și-a făcut casă, iar nouă

ne lasă amarul și jalea pe cari nu le vor pentru nimic în lume... știam că se prăpădește.

Toată lumea îmi spunea, că eu sunt cel mai fericit tată, dar în sufletul meu mă gândeam: „Nu da Doamne nici unui părinte fericirea mea! Că veșnic aveam un sloiu de ghiață la inimă”...

— Am trimis vorbă și maică-și, dar n'am adus-o cu noi... La ce să-l mai vadă și ea schilăvit... Sunt sigur însă, că nu se va putea răbda acasă, ci o să sosească azi sau mâine ca vai de ea.

Moartea lui Vlaicu și Românii macedoneni. Vestea despre moartea atât de năpraznică a aviatorului Vlaicu, a căzut ca un trăsnet în cercurile Românilor macedoneni din București.

Românii macedoneni cari prin jugul străin sub care zac de secole se apropie, în suferinți, mai mult de poporul românesc din Ardeal, urmăresc lupta lui pentru desvoltarea pe calea culturală și economică cu

succesele ce i sunt date să le înregistreze din când în când.

Ardeleanul Vlaicu, prin puterea genului său creator, a fost primul Român care a înfăptuit o mașină sburătoare și a fost purtat pe aripile ei; el este o glorie ne spune un Român macedonean — nu numai a Ardealului, ci a întregului neam românesc.

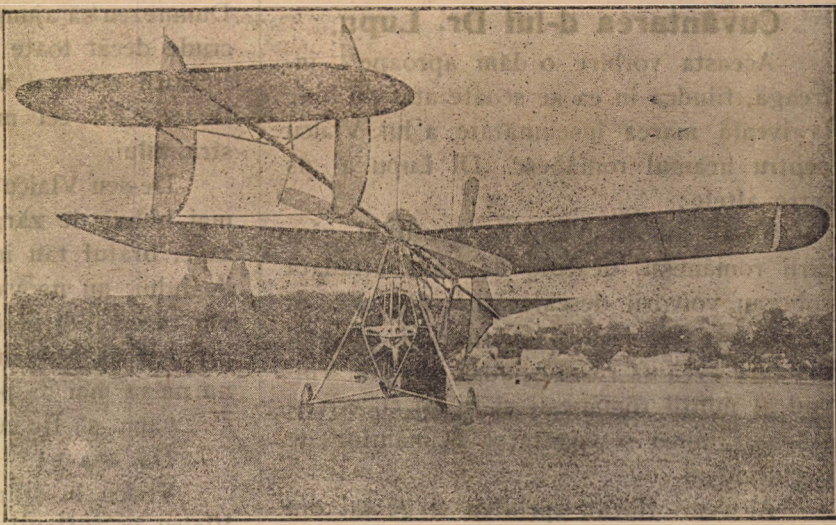
Succesele lui Vlaicu nu erau urmărite cu interes numai în Țară și peste Carpați, ci și peste Balcani, până în văile Pindului, unde Românii cu inima palpitând de emoții primeau fiecare știre despre un nou succes al său, fiindcă — acolo — aromânii în lupta lor titanică cu atâtea neamuri străine unele viclene, altele crude — pe calea întrecerii culturale, se mândreau că neamul lor singur posedă — un geniu creator.

Vlaicu era proba vie a superiorității rasei și culturii române asupra celei grecești, bulgărești și sârbești!

Geniul lui Vlaicu era pentru poporul latin dela Pind chezășia că el nu va dispărea, că din forțele răzlețite ale neamului românesc se vor naște poate — noi forțe cari să-i împrumute o nouă putere de viață națională.

Și Vlaicu... a murit! Vestea aceasta a aruncat un zăbranic negru și a îndoliat inimile celor dela Pind, tot așa ca și celor din Țară și de peste Carpați!

Societatea de cultură macedo-română și cercul studenților macedo-români, ime-

Aeroplanu Vlaicu

Aripile aeroplanului se văd în formă mai lămurită.

un viu interes, iau o parte sufletească la toate greutatele ce încearcă și se bucură de diat după aflarea tristei știri au trimis câte o telegramă de condoleanță familiei răposatului, pentru greaua lovitură pe cari o încearcă prin pierderea lui Vlaicu.

Pe de altă parte s'a făcut cunoscut prin presă tuturor membrilor celor două societăți și în genere tuturor Românilor macedoneni aflători în Capitală, să se întrunească, la sediul societății, pentruca de acolo să asiste în corpore la înmormântarea marelui aviator român.

S'a mai hotărât ca atât societatea de cultură cât și acea a studenților să depue câte o coroană de flori naturale.

Un membru al societății, dl C. Nicogau, a fost delegat să vorbească în numele Românilor macedoneni asupra sub atâtea neamuri străine și să aducă ultimul omagiu de dragoste fiului acelu Ardeal, de unde acum un secol a pornit lumina de care se împărtășesc și ei acum.

Știrile Săptămânii.

Sibiiu, 18 Septemvrie n.

**Conferențiar pentru băncile și to-
vărășiile țărănești.** Dl Gh. Stoica, fost
până la 1 Sept. conferențiar al Asociațiunii,
lipsind dela serviciu, a fost înlocuit prin
dl *Nicolae Iancu*, până acum inspector ge-
neral al Centralei băncilor satești din Bu-
covina.

Dorim noului conferențiar putere de muncă și rezultate cât mai frumoase.

Holera. În *România* au fost decând a izbucnit boala, 1112 bolnavi. Numărul morților a scăzut la 23 dintr'o sută.

In *Serbia* au fost 1224 de bolnavi,
din cari au murit 227.

Din *Bulgaria* nu sunt ştiri. Numărul morţilor de holeră trebuie să fie acolo mare, căci când a intrat armata română în *Bulgaria* muriau *Bulgarii* cu sutele.

În *Ungaria* holera se răspândește tot mai tare, mai ales în Banat, Slavonia, Băcica și în comitatul Bereg. În comitatul acesta, oamenii lipsiți de cultură au început să amenințe pe doctorii, cari vin în ajutorul lor. Într'un sat sârbesc s'a dovedit, că toți câți au fost la pomana unui mort s'au molipsit de grozava boală. — În *Pesta* au fost șapte cazuri nouă de holera.

Atragem de nou atențiunea cetitorilor asupra sfaturilor date într'unul din numerele trecute pentru a se feri de boala grozavă. E ușor să ne ferim de ea, dar odată cuprinși în ghiarale ei, scăpăm mai greu.

~ **Monument lui badea Cârțan.** La 31 August v. s'a inaugurat în cimitirul din Sinaia (reședința de vară a Regelui României) monumentul ridicat pe mormântul lui Gheorghe Cârțan. La inaugurare au luat parte călugării mănăstirii Sinaia în frunte cu starețul, o delegație a Ligii Culturale și mult public. Au fost de față și câteva din rudeniile lui. Directorul școlii din Sinaia a ținut o frumoasă vorbire, arătând dragostea ferbinte de neam a răposatului.

Cum aplică legea notarul din Arpașul de jos. Suntem rugați a publica următoarele: Duminecă în 7 Septemvrie c. st. n. după licitarea localului crâjmei comunale, primăria comunală împreună cu reprezentanța s'au întrunit la aldămașul obicinuit în localul celui birt. Fû învitat și pretorul Botta. Notarul George Boer, primarul Vasile Vasu, pretorul Botta, preotul gr.-cat. Bazil Vasu, funcționarul Vasile Boer și învățătorul pensionat Leon Vasu s'au așezat în odaia laterală, iar ceilalți membrii ai reprezentanței — aproape toți țărani — s'au întrunit în odaia vecină mai mare. Era pe la 5 ore p. m., când notarul se sfădește cu învățătorul Leon Vasu, vătămându-se unul pe altul cu mai multe vorbe necuviincioase. Deodată însă notarul infuriat pune mâna pe sticla de vin de pe masă și în prezența tuturor cu toată puterea îl lovește pe învățătorul Leon Vasu în cap, sticla zdrobindu-se, din capul învățătorului încep a curge șiroaie de sânge producându-se o scenă înfiorătoare. Toți cei de față erau cuprinși de groază văzând pe învățător într'un lac de sânge, iar notarul cu capul gol în fuga mare a luat-o la sănătoasa. Cei din jur scoțând pe învățătorul rănit afară — care își perduse con-

știința — în grabă îl duc la medic pentru a împiedeca scurgerea sângelui, și fiind lume multă pe aceea toți se îngroziră de aceasta întâmplare. Luni dimineața rănitul fu transportat la spitalul din Făgăraș pentru a i-se da toată îngrijirea. — Iși poate fiecare închipui că acest caz de brutalitate ce impresie a produs la poporenii de sub conducerea notarului — fiu al acelei comune — ce și-a uitat de sine. *Coresp.*

La şedinţa literară a 9-a a „Reuniunii meseriaşilor noştri sibieni“, ce se va ţineă Joi, în 25 Septemvrie n. 1913 la orele 8 sara, în localităţile din strada Bruckenthal Nr. 17 (etaj), între alţii, dl profesor seminarial *Dr. Silviu Dragomir*, va vorbi despre marele decedat al neamului românesc, mult regretatul aviator *Aurel Vlaicu*.

Un aeroplan militar căzând asupra mulțimii. La Büchenbeuren în Germania a căzut un aeroplan militar asupra mulțimii, care privia la sborurile lui. Patru persoane au fost omorâte pe loc, mai multe rănite. Aeroplanul s'a stricat numai puțin, din cei doi de pe aeroplan numai cârmaciul (pilotul) s'a rănit ușor.

Demonstrație contra Austro-Ungariei în Roma. Din cauza alungării Italianilor dela lucrările primăriei din Triest, populațiunea din Roma a făcut o mare demonstrație contra Austro-Ungariei. Mulțimea a înaintat spre casa ambasadorului austro-ungar, unde voia să spargă fereștrile. Eșind poliție și armată, demonstranții au fost risipiți.

Albinele. În Australia (cel mai mic din cele cinci continente de pe pământ, aflător între Asia și America-de-meazăzi) sunt acum așa de multe albine sălbatice, încât oamenii ar putea încărcă corăbiile întregi cu miere. Dar nu se plătesc cheltuielile de transport.

Cărți și reviste.

Trei broșuri.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“, și-a îmbogățit în timpul din urmă biblioteca sa, prin editarea a trei broșuri, cari cuprind învățăături folositoare pentru obștea românească.

Reuniunea aceasta, în împrejurări materiale destul de modeste și nu destul de sprijinită în chemarea ei, ce o are întru propagarea sfaturilor și povețelor economice; totuși, din puținul ce îl are, ea nizuește, ca să dea sătenilor nostri tot felul de învățăături și povețe folositoare, punându-le la îndemână și cărți anume scrise pentru trebuințele lor.

Astfel de cărți sunt și aceste 3 broșuri editate de Reuniune în decursul acestui an și anume:

Nr. 16. „Cuvinte de îmbărbătare pentru serbarea pomilor și a păsărilor“. Broșura aceasta cuprinde: 1. *Precuvântare*, scrisă de secretarul Reuniunii, dl Victor E. Tordășianu; 2. *Dare de seamă despre serbarea pomilor și a păsărilor în Tălmăcel*, de Dr. Vasile Stan, profesor seminarial; 3. *Un prețin sincer al poporului nostru*. Aceasta este o scrisoare a dlui Dr. I. U. Iarnik, profesor universitar în Praga.

Din cuprinsul acestei broșuri, se pot
lua multe învățături prețioase și cărticica

aceasta n'ar trebui să lipsască din nici o bibliotecă școlară ori de altă natură.

Darea de seamă a dlui Dr. Vasile Stan, este un model de serbare a pomilor și a paserilor și din ea se poate vedea, ce anume trebuie vorbit la astfel de serbări, pentru ca țăranii noștri să îndrăgească tot mai mult cultura pomilor și pe lângă aceasta, să se dedea și la cruțarea paserilor, — mai ales tineretul.

Din scrisoarea dlui Dr. I. U. Iarnik, nu numai cărturarii dela sate, ci și alții, cărora le zace la inimă propășirea în cultură și bunăstare a țaranului român, ar putea să scoată din ea, multe lucruri de interes obștesc și să cugete cum s'ar putea introduce și la noi frumoasele făpturi săvârșite de Cehii din Boemia, ale căror fapte, ni le aduce ca exemple, un străin de neamul nostru, care însă, ne este binevoitor și ar dori să ne vadă progresând în cultură și bunăstare.

Este în interesul nostru, ca atențiunea de care ne face părtaşi dl profesor universitar Dr. I. U. Iarnik, să nu rămână neîfolosită şi să se facă un început, cât de mic în direcţiunea indicată de binevoitorul nostru.

Acest început, mai potrivit și mai cu mult succes, cred că s'ar putea face în frunțașă comună Săliște, ai cărei locuitori frunțași știu să apreteze și să înfăptuească lucruri de interes obștesc.

Broșura aceasta se află de vânzare la toate librăriile, precum și la Reuniune, cu pretul de 20 fileri.

Nr. 17. „*Monilia*” scrisă de dl Herman Kern. În broșura aceasta e descrisă o nouă boală a pomilor, precum și lecuirea ei. Are mai multe ilustrațiuni și e de mare interes pentru toți aceia, cari se îndeletnicesc cu pomăritul.

„Monilia“ este numele unei ciuperci, în formă de mucegaiu, care pricinuește putrezirea poamelor înainte de a ajunge la coacere, cășunează stricăciune și mlădițelor mai tinere, mugurilor și florilor.

Pretul broşurei e 10 bani.

Nr. 18. „D'ale pomăritului“, sfaturi întocmite de Astra Hodoș. Cărticica aceasta e anume scrisă pentru trebuințele sătenilor, cari se îndeletnicesc cu cultura pomilor. Sfaturile date, sunt luate din viața practică și se pot folosi de toți, ceice se îndeletnicesc cu pomăritul.

Intre altele, cârticica aceasta, cuprinde și un călindar al pomăritului, în care se arată, că ce lucrări trebuie săvârșite la cultura pomilor, în fiecare lună de peste an. E scrisă pe înțelesul tuturor. Pentru cuprinsul și eftinătatea ei ar fi potrivită și pentru școlarii, cărora li se propune pomăritul în școala de pomi. Ar fi una dintre cele mai bune călăuze la lucrările practice și costă numai 25 bani.

Băncile și alți binevoitori ai poporului român, cari și-au pus de țință răspândirea de cărți bune între poporul dela sate, să nu uite, că „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibului“, dispune de astfel de cărți bune și cu prețuri de tot modeste.

Prin cumpărarea și răspândirea acestor cărți, sar veni deoparte în ajutorul Reuniunii, iar de altă parte, s'ar da în mâna sătenilor, cărți anume scrise pentru ei.

Ultime știri.

Doliul neamului românesc. „Românul“, foaia oficioasă a partidului național român, publică o înștiințare, prin care publicul românesc e rugat, ca în semn de jale pentru marele martir al națiunii române, începând cu ziua de Joi în 5/18 Septemvrie, în timp de două săptămâni, să nu aranjeze și să nu ia parte la nici o petrecere.

Aceeaș rugare o adresăm și noi tuturor fraților noștri români: În timp de două săptămâni să nu iee nimenea parte la nici o petrecere și nici să nu aranjeze vre-o petrecere.

De altcum, în semn de jale pentru Vlaicu, chiar și la Orăștie comitetul aranjator al serbărilor Asociațiunii, a contramandat (a zis să nu se mai țină) petrecerea cu joc, ce era plănuită pe Luni trecută. Și nu trebuie trecut cu vederea că la Orăștie mersese foarte multă lume tină în prima linie pentru petrecerea cu joc. Cu toate acestea în mod oficios nu s'a ținut joc.

Miercuri după amiază, la ciasurile când în București se săvârșia înmormântarea marelui răposat Vlaicu, la noi în Ardeal încă s'au tras clopotele în foarte multe ținuturi românești, astfel în Sibiiu, Arad, Brașov etc. etc. În săptămânile viitoare se va ține parastas în bisericile românești din Transilvania.

Țăranii din România încă jlesc pe Vlaicu. Despre felul cât e de mare jalea pentru moartea lui Vlaicu și la țărani din România, dăm unele știri cu privire la poporul din jurul orașului Ploiești. Cei cari au fost Sâmbătă la locul unde s'a întâmplat catastrofa aeroplanului Aurel Vlaicu, spun că se adunase acolo o mulțime de orașeni din Ploiești și țărani de prin satele din împrejurime. Din ochii tuturor, curgeau șiroaie de lacrimi. Scenele cele mai mișcătoare s'au observat la țărani. Dela mic până la mare, țăranele, țărani și copii, jeleau cu foc sfârșitul tragic al lui Vlaicu. Ei cunoșteau și simpatizau pe cel dispărut, din ziare.

Când au sosit la fața nenorocirii dnii Luca Elefterescu, prefectul județului, C. Nottara, procuror și major S. Șoiculescu, comandantul companiei de jandarmi, au fost atât de emoționați, încât nu și-au putut stăpâni plânsul.

Cum aeroplanul a fost lăsat pe loc, Duminecă a fost un mare pelerinaj la kilometrul nr. 28 pe șoseaua dintre Bănești și Câmpina. Din toate părțile s'a îngrămădit lume, pe jos, cu trăsurile; sau cu automobilele.

Deasemenea o lume imensă a ținut să vadă cadavrul lui Vlaicu, depus în camera mortuară a infirmeriei societății „Steaua Română“, din Câmpina.

Suveranii Români la locul catastrofei. Duminecă la oarele 5 și jumătate după amiază, chiar și Maiestățile Lor Regele și Regina au trecut într'un automobil prin Câmpina spre Bănești la locul catastrofei, iar după 30 de minute s'au înapoiat la Sinaia.

Serbările „Asociațiunii“ la Orăștie.

Dupăcum am scris în numărul trecut al foii, precum și mai înainte, Duminecă trecută s'au aranjat la Orăștie mari serbări din prilejul ținării adunării generale a Asociațiunii.

În numărul de față ar fi urmat a da publicului un raport amănunțit asupra acestor serbări, dupăcum am făcut în toți anii. Dar am fost siliți a amâna publicarea acestui raport pe numărul viitor. Asta din cauza marei nenorociri cu iubitul fiu al națiunii române, Aurel Vlaicu, despre care știm că toată lumea românească așteaptă cu nerăbdare, ca să cunoască amănuntele acestei triste întâmplări.

Vom aminti deci azi, la acest loc, numai momentele mai însemnate, ce s'au petrecut la Orăștie.

Pentru buna reușită a serbărilor se făcuse cele mai mari pregătiri. Comitetul central a sosit Sâmbătă după amiază, iar lumea străină a început a curge cu trenurile de Sâmbătă noaptea spre Duminecă.

Deși pe noapte a plouat, totuși Duminecă dimineața a început a se însenina, desfășurându-se o zi frumoasă și senină. La 9 ore s'a ținut serviciul dumnezeesc în amândouă bisericile române. Des de dimineață domnia o deosebită bucurie în rândul tuturor Românilor veniți la Orăștie.

Dar deodată se lățește ca fulgerul vestea despre moartea lui Vlaicu, a cărui nenorocire se întâmplase Sâmbătă seara aproape de Câmpina. Toată lumea, atât în biserică cât și pe stradă, a devenit deodată cu mult mai întunecată, deși era o zi atât de senină...

Acelaș simț de jale a domnit și în decursul primei ședințe, care s'a deschis la 10 ore înainte de amiază în sala festivă a hotelului central.

La 12 ore s'a deschis în sala hotelului „Transilvania“ expoziția aranjată de Atelierul de țesături din Orăștie, Reuniunea meseriașilor și Reuniunea Economică din Orăștie.

Apocă de ciasurile 2 s'a ținut banchet în sala hotelului central. Au luat parte mai multe sute de persoane, între cari și domnii Barbu Delavrancea, fost ministru, Virgil Arion și A. Florescu, veniți din România. În decursul banchetului s'au ținut mai multe vorbiri. Mult a fost aplaudat dl Delavrancea, care a vorbit despre iubirea, ce trebuie să ne stăpânească pe toți Români.

Dela banchet publicul a eșit afară în stradă, de unde a privit frumosul conduct etnografic, adevărat trecerea unei mulțimi de mai multe mii de țărani și țărane, îmbrăcați în frumosul lor port. În conductul etnografic au fost reprezentate 26 comune românești din jurul Orăștiei.

Seara a fost concertul Reuniunii de cântări din Orăștie, cu concursul Doamnei Triteanu și a d-soarei Delavrancea.

Luni înainte de amiază s'a ținut conferința directorilor despărțămintelor Asociației și apoi a doua ședință a adunării generale. În aceste ședințe s'a vorbit despre multe lucruri bune în folosul poporului nostru, între cari mai cu seamă asupra bibliotecii populare și alte izvoare pentru înaintarea în cultură și bunăstare a poporului românesc. Vorbește între alții și dl Dr. Teodor Mihali, care propune a se an-

gajă la Asociație încă doi conferențieri economici, declarând că spesele de lipsă e învoit a le purta domnia.

Neputându-se isprăvi totul înainte de amiază, s'au amânat unele afaceri pentru a treia ședință, care s'a ținut Luni după amiază la ciasurile 4.

Înainte de deschiderea ședinței, dl profesor Dr. Radu dela Brad, a ținut o frumoasă conferință despre „Răspândirea științelor la Români din Transilvania și Ungaria“, iar dl profesor seminarial Dr. Silviu Dragomir a vorbit despre trecutul istoric dintre Români și Sașii locuitori pe pământul așa numit „pământ crăiesc“. Ambii conferențieri, îndeosebi dl Dragomir, au fost viu aplaudați și felicitați.

Deschizându-se ședința a treia, se da citire raportului pentru înscrierea de membri noi. Raportorul dl Oct. Sglimbea, constată că s'a încasat frumoasa sumă de 7192 cor., un lucru la care nu s'a așteptat nimenea. Apoi a urmat alegerea noului comitet pe alți 3 ani. Sunt realeși aproape toți membrii cei vechi. Ședința se închide aproape de 6 ore. Adunarea din anul viitor se va ține la Năsăud.

În urma doliului național pentru Vlaicu, petrecerea cu joc nu s'a ținut în mod oficios.

Procesul „Foi Poporului“

Opt luni temniță de stat și 600 cor. amendă.

În numărul trecut al foii am spus, că redactorul nostru responsabil, dl Nicolae Bratu, e citat pe ziua de 17 Septemvrie n. înaintea Curții cu jurați din Cluj, unde se ține pertractarea procesului pentru articolul „Macedonia Ungariei“, publicat în Nr. 48 din 1912.

Pertractarea s'a și ținut. Acuzatul a fost de față, având de apărător pe vrednicul avocat român din Cluj Dr. Iuliu Pordea. Din lipsă de loc și a sosirii întârziate a raportului despre pertractarea procesului, amintim la acest loc numai atât, că suntem scandalizați până în adâncul sufletului de felul cum se poartă aceste procese de presă. Avem convingerea, că și numai prezența în sală a unui acuzat enervează la culme pe aceia, cari vreau să judece. Acelaș lucru urmează apoi, de sine înțeles, și asupra acuzatului.

N'a fost vorba de-a căuta judecătorii, că de ce sunt oare atât de nemulțumiți Români? Oare sunt fericitoare pentru patrie astfel de stări? Oare simțul de dreptate nu cere ca statul altcum să privească și la poporul român?

Nu! Lucrul altcum îl pun cărmuitorii noștri. Aci au avut în fața lor pe reprezentantul unei foi românești. A început deci președintele a citi juraților articolul învinovat, dar cu un ton de credea, că ține o vorbire de agitație într-o adunare electorală. A urmat apoi procurorul în două rânduri, apelând în urmă la simțul patriotic al juraților...

Între astfel de împrejurări frumoasa vorbire a dlui avocat Pordea, ce e drept, au fost de unii ascultată cu atențiune, dar la urmă sentința juraților în câteva minute a fost gata...

Despre aceasta acuzatul a observat deja dela început. De aceea el a declarat, — văzând spiritul ce domnește, — că nu se mai folosește de dreptul ce-l are, de-a să apără și însuși personal, deoarece știe, că tot înzadar o face...

După o desbatere de câteva ore, — în decursul căreia au vorbit mereu președintele, procurorul și apărătorul, — curtea cu jurați s'a retras, pentruca după vr'o... cinci minute să vină din nou în sală, cu verdictul, că află de vinovat pe acuzat.

Mai tot publicul se aștepta la o achitare, fiindcă așa iute au fost gata..... Când colo se aduce **sentința de opt luni închisoare de stat și 600 coroane pe-deapsă în bani....**

Opt luni pentru un singur articol, iar pe deasupra unei persoane, care pentru primadată în viață, — la o etate de peste 30 ani — a șezut pe banca acuzaților...

Cine se mai îndoiește, că noi azi-mâne nu mai avem nimic de pierdut!? Poate viața! — Dar în fine, ce mai plătește viața, dacă aceea e o sclăvie în comparație cu a altora? Intr'adevăr tot mai mult mergem spre prăpăstie în țara asta! Viitorul va arăta!

In scurte cuvinte mai amintim, că convenirea, despre care am scris în numărul trecut și care eră să se țină Marția trecută în Sibiu, — s'a zădărnicit. Căpeteniile partidului au refuzat a lua parte, fiindcă văd, că în țara asta nu sunt împrejurări a încheia o pace cinstită.

Am vrea să știm însă ce cugetă arhieriei nostri?? Cred ei, că cu ceva vorbe personale mai dulci din partea cutărui haham din Pesta se poate încheia pacea? Sau aruncarea de ceva fărimituri și hatăruri personale sunt destulă cheazășie pentru pace pe seama unui popor de milioane?

Aveți grije, măriți arhieriei, că perdeți cu totul masele poporului, care geme sub povara greutăților de tot felul. Cereți drepturi pe seama **poporului**, altcum e rău!

Spre știre. Pentru a aduce raport amănunțit asupra înmormântării lui Vlaicu, numărul de față al „Foi” s'a expedit (trimis) numai Vineri. — Raport detaliat asupra „Asociațiunii” și procesului foi noastre, vom aduce în numărul viitor.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului.”

Târgurile de țară.

9 Septembrie: Abrud, Ibașfalău.

10 Septembrie: Idvor.

11 Septembrie: Periamos.

12 Septembrie: Bogșa montană, Mediaș, Silvașul de sus, Timișoara, Veneția de jos. — 13 Septembrie: Brețcu, Hida, Șimleul-Silvaniei.

14 Septembrie: Halmagiu mare, Lăpușul-ung., Monor, Sic, Zam.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 16 Septembrie st. n.

Grâu	Cor. 17,20	până 19,—	de hectolitru
Săcară	—	—	—
Orz	9,60	10,80	—
Ovăș	5,20	6,40	—
Cucuruz	13,60	14,50	—
Cartofi	3,—	4,—	—
Fasole	—	—	—
Făină Nr. 3	35,20	35,20	la 100 chilo
„ 4	34,40	34,40	—
„ 5	33,80	33,80	—
Slănină	160,—	176,—	—
Unsoare de porc	170,—	176,—	—
Său brut	54,—	64,—	—
Său de lumini	84,—	92,—	—
Său de lumini topit	100,—	104,—	—
Săpun	66,—	70,—	—
Fân	4,80	6,—	—
Lemne de foc neplutite	10,—	10 50	la met. cub.
„ „ plutite	9 20	9,70	—
Spirt rafinat	Cor. 2,12	2,12	la litru
Spirt rdinar	2,28	2,28	—
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20	până 2,—	la chilo
„ „ friptură	1,60	2,—	—
„ „ vițel	—	83	1,60
„ „ porc	—	96	1,28
Ouă 10 bucăți	—	67	80
Un pătăr de miel	—	—	—
Carne de cal	—	80	1,20

In BUDAPESTA 17 Septembrie n. st.

Grân de Tisa 78 chilo	Cor. 10,90	până 11,07	la 50 chilo
„ 79	10,95	11,12	—
„ 80	11,—	11,15	—
Săcară	8,07	8,17	—
Orz	6,97	7,32	—
Ovăș	7,—	7,75	—
Cucuruz	8,17	8,85	—

Dela primăria comunei Hortobágyfalva.

Nr. 1185/1913 prim. 1246

Publicațiune.

Comuna politică Hortobágyfalva dă în arândă pe calea licitațiunei publice în 5 Octomvrie 1913, la 10 ore a. m., **cărcima comunală** începând din 1 Ianuarie 1914.

Prețul strigărei 1200 coroane. Licităția e verbală, oferte închise nu să primesc. Condițiile mai deaproape să pot vedea în orele oficioase în cancelaria comunală din comuna Hortobágyfalva.

Hortobágyfalva în 11 Septembrie 1913.

Primăria comunală.

Oct. Fruma Sebestyén Miklos
notar primar

Nr. 2674/1913 pret. 1220

Concurs.

Devenind postul de viconotar comunal vacant prin abdicare în comuna Tilicske, pentru îndeplinirea lui prin alegere escriu concurs și invit pe candidații de notar **evalificați** conform cerințelor legii, de a-și înainta prin autoritatea lor competentă, cererile instruate cu dovezile de lipsă, la oficiul pretorial până în 15 Octomvrie a. c.

Szelistye, în 1 Septembrie 1913.

Primpretorul cercual.

Dentist Virgil Muntean

SIBIU
Str. Itezelului (Reisnergasse) 17

Pune dinți

in cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Nr. 950/913 1252

Publicațiune.

Comuna politică Lomány esarândează casa comunală de sub Nr. 65 a, împreună cu licență de crâjmărit și de boltă din 1 Noemvrie 1913 până în 30 Septembrie 1916, adevă pe 3 ani, cu prețul de strigare de 500 Cor. Licităția se va ținea în 5 Octomvrie 1913 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din Lomány.

Lomány la 15 Septembrie 1913.

Primăria comunală.

Popa N. Ioan
notar

Nr. 1805/1913 1253

Publicațiune.

Comuna Felek (Avrig) esarândează pe calea licitațiunei publice, care se va ținea în 4 Octomvrie 1913 la 8 ore a. m., **cărcima comunală** pe periodul dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Prețul strigării 2416 coroane, vadiul 10%.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria comunală.

Felek (Avrig) în 15 Septembrie 1913.

Primăria comunală.

David Răduțiu
primar notar

Buți și butoaie

dela 60 litre până la 700 litre se află **de vânzare** în Sibiu la restaurantul Brote, pe Promenada Bretter. Tot aci se află și **căzi pentru varză**. — Doritorii să se adreseze cel mai târziu până la finea acestei luni stil nou.

Nr. 1147/913 1254

Publicațiune.

Comuna Noul-săsesc (Szászujfalu) p. u. Veresmart esarândează în 21 Septembrie 1913 st. n. la 3 ore după amiază **pășunatul de iarnă** pe timpul dela 1 Noemvrie 1913 până la 1 Februarie 1914. Informațiuni mai de aproape să dau la primăria comunală.

Szászujfalu la 10 Septembrie 1913.

Primăria comunală.

Nr. 840/913. 1242

Publicațiune.

Comuna Dolmány (Daia) arândează **dreptul de pășunat de iarnă**. Licităția se va ținea în 28 Septembrie n. 1913, la 3 ore după amiază.

Prețul de strigare 200 coroane.

Vadiu 20 coroane.

Primăria comunală.

Mare succes

au inseratele în „Foia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOIA POPORULUI”

Pastă de dinți

KALODONT
Apă de gură

După cum susține știința de azi, Odol e dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.

Prețul: sticlă mare K2—
„ mică „ 1-20

Căsătorie.

O fată din Mărginime, cu avere de 3000 cor., caută cunoștințe unui meseriaș de vro 28—30 ani, spre a se căsători. Scrisori sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivei.

1216

2 acții Lumina

sunt de vânzare din mână liberă cu preț moderat. Reflectanții să se adreseze la dl Căpitan Aurel Lazar, Sibiu, Strada Șaguna Nr. 3. 1243

Institut pentru
cursuri de științele comerciale
de Frideric Mester proprietarul celei de mai înainte peste granițele Europei cunoscuta Academie comercială în Lipsa. Prospekte gratis trimite Direcțiunea.

„Berson“

este la noi
călcâiul de gumi
cel mai bun și mai plăcut.
Cereți dela pantofar „Berson“
direct, ca să pună
de cel mai nou în carton aurit. 8810

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cum-părări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că de-spre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca acea-sta să te coste ceva mai mult.

Instrucție

și conversațiune în **limba franceză** dă în Sibiiu d-na Fanny Schuster, strada Morii (Șaguna) Nr. 19. 1237

Doi învățăcei

se primesc la **Johann Méhes** măiestru covăciu în Sibiiu, strada Ocnei (Burgergasse) Nr. 41. 1227

Moară de vânzare

afătoare în comitatul Sibiului, la o poziție foarte bună în drumul țării, circulă două comune cu măcinatul, e nouă făcută numai de doi ani, cu două părechi de pietri, care vin purtate cu motor de benzin de 16 puteri cai, cu țilindru de vine făina cernută, are toate cele de lipsă, se vinde cu preț foarte ieftin, din cauza premutării în depărtare. Doritorii să se adreseze la administrația acestei foi, de unde vor primi și alte informațiuni. Pentru răspuns a se adăoga o marcă postală de 10 bani. 1233

Pășunat pentru oi.

Biserica ev luterană din Agărbiciu (Szászegerbegy), comit. Nagyküküllő, arăndează pe calea licitației publice, pășunatul pentru oi, pe termenul dela 16 Octomvrie st. n. până la 1 Martie st. n. 1914.

Licitația se va ținea în 28 Septemvrie a. c. la 3 ore după amiază, la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile. 1257

Oficiul parohial.

O moară

modernă, mănătă cu apă, cu 2 petri, pe râul Zsoil, în centru la mai multe comune, cu dreptul de apă regulat și rentabil, fără sarcini, e de vânzare cu 25 mii coroane. La preluare să recere 10 mii cor, numărul Reflectanții să se adreseze la Nemes János în Petrozsény. 1245

Curs de dans

special pentru tinerimea rom. studioasă din Sibiiu

voiu deschide în sala dela „Gesellschaftshaus“ Luni, în 29 Septemvrie n. — Probe se vor ținea: Luni și Joia dela 6—8 ore seara, Duminica dela 2—4 ore d. a. — Inscieri se pot face la „Librăria arhidiecezană“, precum și la orele de dans.

Cu stimă 1255

Nicolae Stoica
măiestru de dans.

Cele mai frumoase

Illustrate

Vederi din Sibiiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Hărții pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiiu
Strada Măcelarilor Nr. 45.
Probați numai odată și vă veți convinge.

In cost și cvartir

se primesc băieți de școală din familie bună în Sibiiu, Rosmaringasse Nr. 11. De asemenea se dă și vipt pentru domni inteligenți. 1225

Se caută

o bucătăreasă și o fată în casă mai în vârstă pentru o familie de două persoane în București, strada Cosma Nr. 3. A se adresa acolo pe numele N. Lopașcu. 1221

Casa

din Sibiiu, strada Pielarilor (Lederergasse) Nr. 17 e de vânzare, pe lângă prețul de 8500 cor. Amănunte acolo în etajul I. 1172

De vânzare

sunt două jugăre de pământ în apropiere de Sibiiu pe drumul Bongard. Interesații să se adreseze în Alteberggasse Nr. 3, Sibiiu. 149

Ne mai pomenit!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar numai cu K. 5-50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanția de trei ani, un ac excelent de cravată cu similit. briliant, un inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de piept, gar. 30% aur double 6 bucăți batiste, de in veritabile, revizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă excelentă în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nelucrate de lipsă în casă. Toate la oaltă cu orologiu cu tot care singur are valoare dublă costă numai Cor. 5-50. Expediție per rambursă prin casa de export

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.
Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă primite. Pentru ceile nu convine trimit banii numai decât retour.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește

depuneri spre fructificare cu **5 și 5 1/2 %**

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul.

Direcțiunea

Moșie de vânzare.

În (Szászsebes) Sebeșul săsesc, în apropiere de 2 kilometri de stațiunea Alvincz, se află de vânzare din mână liberă 41 1/2 jug. pământ arător, 3/4 jug. de viie și 2 clădiri economice împreună cu grajduri.

Informațiuni mai deaproape dă proprietarul Peter Schultheis în Szászsebes, strada Alvincz Nr. 22. 1247

Atențiune!

50.000 părechi de ghetă!
4 părechi de ghetă
numai Cor. 9.—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat p'țiile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghetă adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghetă cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piee brună sau neagră, gașată, cu talpă bătută cu euie, foarte eleg. fasoul cel mai nou, mărimea conțorm numărului. Toate 4 părechile costă numai K 9 — Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghetă
*Neu-Saudez 54/p, Austria.
Schimbul e admis sau banii retour.

Un învățacel

sau doi se primesc la Andrei Mișinger, măiestru măsur în Rășinari. 1248

Nici odată în viață!

De necrezut!

700 bucăți numai Kor. 3-90

Un cias aurit minunat precision Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpreună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție, 1 cravată modernă de mătăsă, 3 buc. batiste fine, 1 inel pentru domni cu imitație de peatră scumpă, 1 spiț pentru țigaretă cu peatră scumpă, 1 broșă de dame (noutate), 1 oglindă de buzunar frumoasă, 1 portmoneu de piele, 1 briceag elegant, 1 păreche de bumbi de manjete, 3 bumbi pentru cămăși la piept, aur double cu patent, 1 album cu 36 ilustrate foarte frumoase, 5 obiecte de ris și petreceri pentru tineri și bătrâni, 1 carte pentru compus scrisori, 20 obiecte de corespondență și încă 600 diferite obiecte folositoare, cari sunt neapărat de lipsă în casă. Toate la oaltă cu cias cu tot, care singur e vrednic prețul acela, costă numai Kor. 3-90. — Trimiterea se face cu rambursă prin

Wiener-Warenhaus
F. Windisch, Krakau, Nr. R/15.
NB. Ce nu convine, se retrimite banii.

Frații Cornea întreprinderi de edificări Piața Săliștei

mare atelier de mobile și măsurit.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public, că avem în depozit gata, diferite forme și calități de mobile, uși, ferestri pentru construcțiuni în diferite mărimi, copârșiau în diferite mărimi, forme și calități. Executăm și întreprindem orice lucrare în branșa zidăriei, măsuritului și mobilierului, ca biserici, școli, primării și orice construcțiuni publice sau particulare cu prețuri foarte convenabile. 1250

Rugăm pe onoratul public român a ne încuraja și onora cu vizita dlor.

Deviza noastră este: lucru încontinuu, solid, și prețuri moderate.

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză Linie regulată directă de vapoare repezi =

Havre—Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

1105

Telefon: József 14-97

Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e cantată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orase cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

O trăsură

puțin folosită, dar în stare bună, e de vânzare pe lângă un preț moderat. Reflectanții să se adreseze la Administrația „Foi Poporului”.
1167

Un automobil

aproape nou e de vânzare în Sibiu, strada Pielarilor (Lederergasse) Nr. 17.
1171

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai bune stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.
Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.
Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.
723

Crema Margit

care se produce prin apotecarul din ARAD KOLOMAN de FÖLDES este cea mai bună pomadă pentru obraz, pe care în 2-3 zile îl face frumos și întinerit.

Crema Margit e singurul mijloc contra pistriurilor, petelor de fect, zgrăbunțelor, miteserilor etc.

Crema Margit e mijloc nelătecut contra roșeții pielii, a mânilor și feței, precum și contra arșei soarelui.

Crema Margit produce un efect deosebit prin aceea, că dacă unguem cu ea obrazul, în decurs de 2-3 zile fața obrazului se curăță de pistriuri și petele de fect.

Crema Margit e absolut neavătătoare și fără unsoare, fața nu se lipsește, de aceea aceasta cremă se poate folosi și ziua. Prețul unui borcan mare de Crema Margit a lui Földes costă 2 cor., un borcan mic 1 cor.

Pudră Margit albă, roză sau crem cor. 1'20.

Săpun Margit pro bucătă 70 bani.

Nu mai atunci veritabil, dacă fiecare casă poartă inscripția FÖLDES KELE-MEN apotecar în Arad. A se păzi de imitațiuni!

Se capătă în SIBIU la: Karl Frisch, farmacie, Guido Fabritius, farmacie, Gustav Meltzer, prăvălie de săpunuri. Parfumeria Meltzer, I. C. Molnar, farmacie, Karl Morscher drogerie, Karl Müller drogerie, Karl Fischl, drogerie, în Agnita: Wilhelm Frölich farmacie. În Sighișoara: A. W. Lingner, farmacie. În Mediaș: Josef Obert, farmacie.
1021

Renuma universal

are cîșul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor. aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea întregii producții din aceste cîșuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cîș, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de nu cîș de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.
1 bucătă 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cîș Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cîș se alătură în cîște un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Tîmberia cu rambursă prin 1085
S. KOHANE, export de cîșuri
Krakau. Sebastianergasse Nr. 15.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sănmărtin, Sănmiclașul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2 0/0**

după terminul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.
762

Direcțiunea.

ANDREAS PAKSA

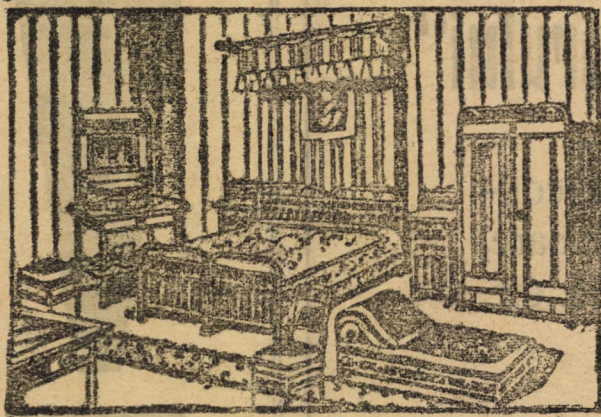
turnătorie de metal și artă

SIBIU

Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

se recomandă pentru executarea a tot felul de greutate (măsură), pompe pentru bere, pipe pentru bui de vin, mașini pentru stropirea viilor, clopotele pentru vite, pisăluguri din aramă, părți întregitoare la orice fel de mașini, precum și tot felul de lucrări, ce se țin de aceasta branșă.

Mobile moderne.

În toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanță recomandă

EMIL PETRUȚIU

— fabrică de mobile —

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi.

La „Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 30

TELEFON Nr. 172

TELEFON Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur
Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenți pentru preoți. — Pe mustrii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brauri preotești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

Deosebite noutăți

pentru sezonul de toamnă în

stoffe de lână și de mătăsă pentru costume, haine, mantale și bluze, samete și scalskin, peluhe pentru costume, haine și mantale, precum și samete pentru bluze în cel mai fin desin, flanele, barchete, pânze și bumbac, lepedeie, toți articlii de lipsă la decorațiuni pe haine și la croirea lor, îndăosebi mare alegere în dantelerii și stoffe cu broderii

□ Prăvălia de modă □

Rudolf Trentina

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 25

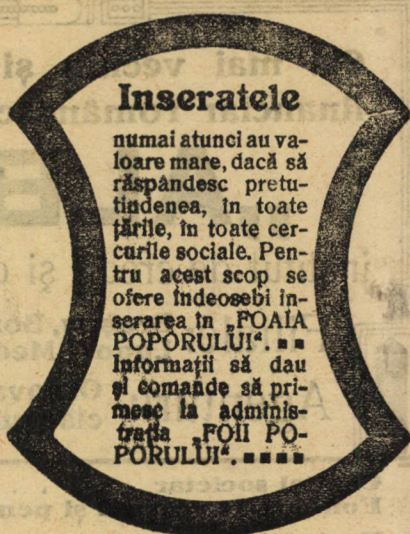
Toate cele de lipsă pentru mirese

Deosebiți articlii de modă pentru domni

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvales-
cență. Influi-
ențează producerea sângelui, in-
tărește mușchii și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.
Prețul unei sticle mari Cor.
300, una mică Cor. 2—. Se capătă
în toate apotecile. 591

Depozitul principal la :
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Inseratele
numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tindena, în toate
făile, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
oferă înseși in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”. ■ ■ ■
Informații să dau
și comande să pri-
mesc la adminis-
trația „FOAIA PO-
PORULUI”. ■ ■ ■

Banca generală de asigurare mutuală
„Transsylvania”
asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de 107

asigurări pe viață în cele mai călăute condiții
de potir (pentru învătători
confesionali și preoți români avantajii deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de rotat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.	Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu solvirea ne- condiționat de două ori a capit.
---	---	---

Asigurări de foc deasemenea cu premii foarte
ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458.689-43
Pagube de incendiu		5.455.645-67
În total a fost la Transyl- / asig. pe viață		11.740.710-
vania la 31 Dec. 1912 / asig. de foc		183.667.241-
Capital de fondare și rezerve		2.603.400-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit
la Direcțiune și la toate agenturiile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legătură bună la casă
și în provincie, să primească în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condiții.

Balsamul apotecarului A. Thierry

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept,
moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tasei.
Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeală și la boale de
gât, friguri, înseși sgarciuri în stomac și colici. Vindecă bo-
alele genitale și hemoroide, curăță răunchii și întărește apetitul și
mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților gă-
unoși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură.
Încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra
limbriciilor. Vindecă tot felul de răi, orban, beșici provenite din fer-
bințeli, buboale, buburuze, rani provenite din arsură, membre
degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi
etc. Să nu lipsească din nici o familie, înseși când bătune epi-
demii de influență, holeră și alte epidemii. Serie la: 1072

A Thierry, apotecă la Ingerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch
12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 61
La comande mai mari e preț mult mai ieftin!

Singura veritabilă 1072
Alifie-Centifolia a lui Thierry
Împiedică și oprește inveninarea sângelui. Face de prisos operațiile.
Se folosește: la femei cari lăptesc, la pornirea lăptelui, împotriva im-
petirii peptului, la orban, inflamație de picioare sau de os, rani, pi-
cioare umflate și la mănecarea osului; apoi la răniri de sabie, im-
punsături, împuncături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea
din corp a obiectelor străine, ca: sticla, țanțuri pietriș, alicie, spini etc.,
la tot felul de umflături rani, carbunc, chiar și la cancer (rac); la
negei pe mâni sau la picioare, beșici, rani la picioare, rani de ar-
sură, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sânge, curgeri de
urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3-60, pe lângă trimiterea înainte a ba-
nilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Bu-
dapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la drogue-
riile: Thalmayer și Seitz, Erezli Hochmeister și Frații Radano-
vits în Budapesta. Unde nu e depozit să se comande direct dela:
A. THIERRY, Apoteca la In-
gerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohits-
Sauerbrunn).

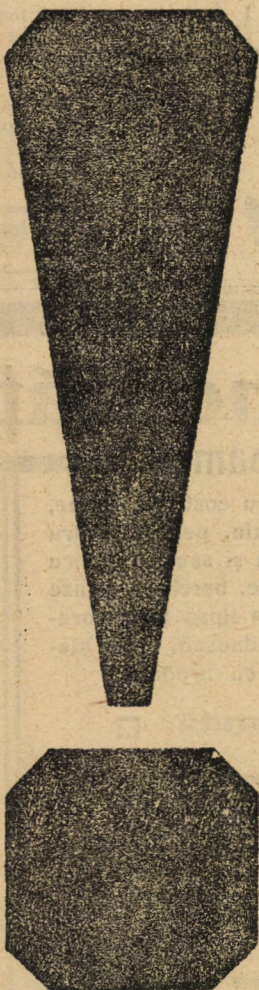

Schimbare de local.
Aduc la cunoștința onoratului public, că prăvălia mea de
carnățării din Sibiu strada Măcelarilor Nr. 21 mi-am mutat-o
peste drum în
Strada Măcelarilor 14
(lângă postă)
și rog onoratul public a mă împărtași ca până acum și mai
departe cu aceeași încredere la comande și cumpărări.
Cu toată stima
FRANZ SERFÖZÖ

1226

Tot felul de recvisite de scris

Librăria „Foaia Poporului”

și anume:

Diferite libele, cerneală, con-
deie (tocuri), penițe, calimare,
ceruse, gumi, liniale etc. etc.

Mare alegere în ilustrate frumoase
Porturi naționale, vederi din Sibiu
Ilustrate artistice colorate etc. etc.

Tot felul de recvisite de școală

Editura :
Căldarul Poporului

Strada Măcelarilor 12 □ **SIBIU** □ Fleischergasse Nr. 12

□□□□□□ pe lângă prețurile cele mai moderate □□□□□□

Bilete de logodnă
Bilete de cununie
de la cele mai simple
până în cele mai fine

Strada Cîsnădiei, Palatul comandei de corp.

La comanda * dela orice firma, despre
care ai aflat din Foata, **să amintesti.**
totdeauna, că ai cett
inseratul respectiv in
„Foata Poporului“ ca astfel să fii servit
bine, grabut și iettin

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice”
de
Teodor V. Borza

1150

Variatul și bogatul cuprins al acestei broșuri e următorul:

La loc de prefață Din viața preotului Teodor V. Borza, autobiografie Me căsător O predică frumoasă Reamintire din anul 1842 Sasul și Românul Șolterul la Mileni (1897) Popa șoseci și predica Sasul și boii Un voinic cu alt voinic Șolterul la vânător Sasul curajos Căta merge la peșt Căta țărăni la peșt Un toast, finit la adunarea des-	părfământului Asociațiunii la Mediaș, în 28 August 1898 Un mire cinstit în coteț Tiganul cinstit Tiganul vânător Tiganul husar Nădragii Tiganului Sasul păcurar Tiganul cărturar — Păscălerul Ingropăciunea Vaivodului O predică pe un vârf de salcă Un toast La Sângier, gratulare d-lui protopop Georgiu Sinu Un peștor surd O nuntă țigănească
--	--

Se poate procura cu prețul de 80 bani, trimis înaintea, de la Librăria „Fol Poporului” în Sibiu, precum și de la autor în Boarta (Milităryfalva) d. p. Șeica mare (Nagyszeben)

Apa minerală
= naturală = **„HEBE”**
din Sângeorgiul-român

Această apă minerală alcalină muriatică bogată în acid carbonic natural se întrebuințează cu strălucito succes de vindecare: 1. la boale acute și cronice de stomac și intestine; 2. la dispepsie nervoasă; 3. la boale cronice de ficat, tiere, splină și răunchi; 4. la rachitism, osteomielită, osteoporoză; 5. la cancer de bely și răunchi; 6. la haemorrhoida; 7. la boale catarhale de laring și plămân. Cu apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate cu coloză și vin. E un bun mijloc profilactic contra epidemiliilor. Această apă minerală are aceeași compoziție ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Billin, din Málnás, Bickarad.

Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se scotesc cu 16 fileri și tot așa se reprimesc. 1145

Depozit general pentru **N. ONIȚIU**, Sibiu, strada Măcelarilor

Uleiul pentru urechi

a lui Dr. G. Schmidt, medic legist și militar, vindecă repede și perfect asurzenia cronică, durerea de urechi, văjărit și alte boale de urechi și în cazuri învechite. O sticlă e 4 cor. și să poată căpăta la: Farmacia orașului (Stadt-Apotheke) în Timișoara (Temesvár) vis-à-vis de biserica seminarului.

Un sfat bun
pentru cine suferă
de stomac!

Intrebuințează zilnic după
măncare

817

Sarea de stomac

a APOTECARULUI **SCHAUMANN**
sau
pastilele sărate pentru stomac

Acest mijloc de casă să folosește peste tot locul mai mult ca de 40 ani, și anume la dureri de stomac, îngreunări la mistuire, lipsă de apetit, slăbire și diabetes. Medicii îl recomandă cu stăruință. Trebuie avut grijă și de imitațiuni, de acea să se ceră anume **SAREA DE STOMAC** a lui **SCHAUMANN** a K 150. Trimitere zilnică cu posta dela 2 cutii în sus prin singurul producător **JULIUS SCHAUMANN**, apotecar, Stockerau bei Wien. Se ca, și în toate a. otocole și drogariile mai mari.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului balcanic sunt silit a pune în vânzare 100.000 oroloage din argint imitat cu mașinărie Anker-Romont, excelentă așezată în Rubine, care au fost designate pentru Turcia, prelângă prețul de batjocură de 3 Cor. bucata, 2 buc. Cor. 580, 5 buc. Cor. 14—10 buc. Cor. 27. — Așadar nimeni să nu înțeleasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent și într-adevăr de jamaite cinstit. Comandă numai decăt, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimiterea pe lângă rambursă prin

Uhren-Exporthaus S. Lustig
Neu Sandez 6/24.

Oameni slabi
fie tineri sau bătrâni!

Nu disperați!
L'am descoperit!
Aparatul meu „H”
inlătură imediat
slăbiciunea voastră
bărbătească
(impotența neuro-rastenică). Nici un remediu intern, nici un medicament! Cereți prospectul meu în limba germană, adăogând la scrisoarea d.-v. 40 fileri în mărci

postale. Adresa: „NOVA MECHANICA 115”
Postfach 40 — Budapesta — Hauptpost
Correspondență numai în limba germană sau maghiară. 1157

Capital social Coroane 1,200.000.
Telefon Nr. 188 Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbajii de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Congresul învățătorilor 1-au oprit
mai marii țării
dar glasul „Observărilor critice”
de IOAN S. PAVELEA, învățător
nu-l pot opri!

Cetitorii acestui ziar și mai ales domni învățători, pentru a căror Congres din Olaj s'au scris „Observările Critice”, dacă voiesc să aibă această broșură să se adreseze editorului

Alexandru Anca
Gherla-Szamosujvár

1211

Prețul broșurei 50 bani, cari să pot trimite și în timbre plus 10 bani porto.

Hagerbräu

FRAȚII HAGER

= Bererie în Sibiu =

recomandă escelețele și durabilele
Beri pentru export

Bere albă Lager

și
Bere Bock

■■■

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu